

MUUDATUSETTEPANEKUD 001-119

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

Raport**Marc Angel, Sirpa Pietikäinen****A9-0354/2023**

Võrdõigusasutuste suhtes kohaldatavad nõuded naiste ja meeste võrdse kohtlemise ja võrdsete võimaluste valdkonnas tööhõive ja elukutse küsimustes

Ettepanek võtta vastu direktiiv (COM(2022)0688 – C9-0409/2022 – 2022/0400(COD))

Muudatusettepanek 1**Ettepanek võtta vastu direktiiv****Põhjendus 1***Komisjoni ettepanek*

(1) Aluslepingutes ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatakse õigust võrdõiguslikkusele ja õigust mittediskrimineerimisele liidu põhiväärtustena⁵⁷ ning liit on juba võtnud vastu mitu diskrimineerimiskeeldu käsitlevat direktiivi.

⁵⁷ Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artiklid 2 ja 3, Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi

Muudatusettepanek

(1) Aluslepingutes ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatakse õigust võrdõiguslikkusele ja õigust mittediskrimineerimisele liidu põhiväärtustena⁵⁷. Liit on juba võtnud vastu mitu diskrimineerimiskeeldu käsitlevat direktiivi, **kuid sellegipoolest tuleb väljaspool tööhõive- ja elukutsevaldkonda vastu võtta horisontaalne võrdse kohtlemise direktiiv, mis hõlmaks kõiki diskrimineerimise eest kaitstavaid põhjusi.**

⁵⁷ Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artiklid 2 ja 3, Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi

toimimise leping“) artiklid 8 ja 10 ning harta artiklid 21, 23 ja 26.

toimimise leping“) artiklid 8 ja 10 ning harta artiklid 21, 23 ja 26.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek

(2) ELi toimimise lepingu artikli 157 lõike 3 kohaselt võtavad Euroopa Parlament ja nõukogu vastu meetmed, et tagada naiste ja meeste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte, sealhulgas võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamine tööhõive ja elukutse küsimustes.

Muudatusettepanek

(2) ELi toimimise lepingu artikli 157 lõike 3 kohaselt võtavad Euroopa Parlament ja nõukogu vastu meetmed, et tagada naiste ja meeste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte, sealhulgas võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamine tööhõive ja elukutse küsimustes, ***võttes arvesse mitmekordset ja interseksionaalset diskrimineerimist.***

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2a) Euroopa Liidu Kohus (edaspidi „Euroopa Kohus“) on otsustanud, et meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamisala ei saa piirduda diskrimineerimisega selle alusel, et isik on ühest või teisest soost. Pidades silmas selle põhimõtte eesmärki ja õiguste olemust, mida sellega üritatakse tagada, kohaldatakse seda põhimõtet ka isiku soo korrigeerimisest tuleneva diskrimineerimise korral.

Muudatusettepanek 4

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 2 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2b) Mõnes liikmesriigis on praegu isikutel võimalik endale ametlikult registreerida kolmas sugu, mis on sageli neutraalne. Käesolev direktiiv ei mõjuta asjaomaseid riigisiseseid õigusnorme, millega selline tunnustamine jõustatakse.

Muudatusettepanek 5

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 2 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2c) Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikkel 21 keelab igasuguse diskrimineerimise, muu hulgas soo tõttu. Harta artiklis 23 on sätestatud, et naiste ja meeste võrdõiguslikkus tuleb tagada kõikides valdkondades. Oluline on rõhutada, et mitmes liikmesriigis on võrdõiguslikkusega tegelevad asutused ühtlasi pädevad edendama võrdõiguslikkust ja võitlema diskrimineerimisega sooidentiteedi ja sooväljenduse ning sootunnuste alusel.

Muudatusettepanek 6

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3) Käesoleva direktiivi eesmärk on sätestada võrdõigusasutuste toimimise miinimumnõuded eesmärgiga parandada

(3) Käesolevas direktiivis sätestatakse võrdõigusasutuste toimimise miinimumnõuded eesmärgiga parandada

nende tulemuslikkust ja tagada nende sõltumatus, et tugevdada direktiividest 2006/54/EÜ⁵⁸ ja 2010/41/EL⁵⁹ tuleneva võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamist.

nende tulemuslikkust ja tagada nende **volitused, pädevus, sõltumatus ja autonoomia**, et tugevdada **Euroopa Liidu lepingus, Euroopa Liidu toimimise lepingus ja põhiõiguste hartas sätestatud ning** direktiividest 2006/54/EÜ⁵⁸ ja 2010/41/EL⁵⁹ tuleneva võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamist.

⁵⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiiv 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes (ELT L 204, 26.7.2006, lk 23).

⁵⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta direktiiv 2010/41/EL füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 86/613/EMÜ (ELT L 180, 15.7.2010, lk 1).

⁵⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiiv 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes (ELT L 204, 26.7.2006, lk 23).

⁵⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta direktiiv 2010/41/EL füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 86/613/EMÜ (ELT L 180, 15.7.2010, lk 1).

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

(6) Direktiivide 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL kohaselt peavad liikmesriigid määrama asutuse või asutused, mille ülesanne on edendada võrdset kohtlemist, sealhulgas analüüsida, jälgida ja toetada kõikide isikute võrdset kohtlemist nii, et neid ei diskrimineeritaks nende direktiividega reguleeritud põhjustel (edaspidi „võrdõigusasutused“). Neis nõutakse, et liikmesriigid tagaksid, et nende asutuste pädevusse kuulub **diskrimineerimise ohvritele** sõltumatu abi osutamine, diskrimineerimist käsitlevate sõltumatute uuringute korraldamine ning

Muudatusettepanek

(6) Direktiivide 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL kohaselt peavad liikmesriigid määrama asutuse või asutused, mille ülesanne on edendada võrdset kohtlemist, sealhulgas analüüsida, jälgida ja toetada kõikide isikute võrdset kohtlemist nii, et neid ei diskrimineeritaks nende direktiividega reguleeritud põhjustel (edaspidi „võrdõigusasutused“). Neis nõutakse, et liikmesriigid tagaksid, et nende asutuste pädevusse kuulub **diskrimineerimist kogunud isikutele tasuta** sõltumatu abi osutamine, diskrimineerimist käsitlevate sõltumatute uuringute

sõltumatute aruannete avaldamine ja soovitude esitamine diskrimineerimise küsimustes. Samuti peavad liikmesriigid tagama, et nende asutuste ülesannete hulka kuulub teabevahetus vastavate Euroopa asutustega, näiteks Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse *Instituudiga*.

korraldamine ning sõltumatute aruannete avaldamine ja soovitude esitamine diskrimineerimise küsimustes. Samuti peavad liikmesriigid tagama, et nende asutuste ülesannete hulka kuulub teabevahetus vastavate Euroopa asutustega, näiteks Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse *Instituudi ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga. Direktiivide 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL sätteid võrdõigusasutuste määramise kohta tuleks asendada käesoleva direktiivi sätetega, milles käsitletakse võrdõigusasutuste määramist. Käesoleva direktiivi alusel määratud võrdõigusasutused peaksid kasutama selles sätestatud pädevust. Käesolev direktiiv ei piira tööinspeksioonide, muude täitevasutuste ega sotsiaalpartnerite pädevust.*

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 7

Komisjoni ettepanek

(7) Võrdõigusasutuste määramine on ette nähtud ka nõukogu direktiiviga 2000/43/EÜ⁶⁰ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2004/113/EL⁶¹.

⁶⁰ Nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust (EÜT L 180, 19.7.2000, lk 22).

⁶¹ Nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/113/EÜ meeste ja naiste

Muudatusettepanek

(7) Võrdõigusasutuste määramine on ette nähtud ka nõukogu direktiiviga 2000/43/EÜ⁶⁰ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2004/113/EL⁶¹, ***et edendada, analüüsida, jälgida ja toetada kõigi inimeste võrdset kohtlemist ilma diskrimineerimata soo, rassi ega etnilise päritolu alusel.***

⁶⁰ Nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust (EÜT L 180, 19.7.2000, lk 22).

⁶¹ Nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/113/EÜ meeste ja naiste

võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega (ELT L 373, 21.12.2004, lk 37).

võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega (ELT L 373, 21.12.2004, lk 37).

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) Direktiivid 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL jätavad liikmesriikidele võrdõigusasutuste struktuuri ja toimimise osas ulatusliku kaalutusõiguse. Seetõttu erinevad liikmesriikides loodud võrdõigusasutused oluliselt nii oma volituste, pädevuse, struktuuri, vahendite kui ka toimimise poolest. See omakorda tähendab, et kaitse diskrimineerimise eest on liikmesriigiti erinev.

Muudatusettepanek

(9) Direktiivid 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL jätavad liikmesriikidele võrdõigusasutuste struktuuri ja toimimise osas ulatusliku kaalutusõiguse. Seetõttu erinevad liikmesriikides loodud võrdõigusasutused oluliselt nii oma volituste, pädevuse, struktuuri, vahendite kui ka toimimise poolest. See omakorda tähendab, et kaitse diskrimineerimise eest on liikmesriigiti erinev, ***mille tulemuseks on diskrimineerimist kogenud isikute ebavõrdne kaitse liidus ja võrdset kohtlemist käsitlevate liidu õigusaktide ebapiisav rakendamine. Selleks et tagada terviklik, tulemuslik ja kõikehõlmav kaitse diskrimineerimise eest, peaksid liikmesriigid edendama ja rahastama võrdõigusasutusi, et need tegeleksid kõikide harta artiklis 21 hõlmatud diskrimineerimise alustega. Diskrimineerimise määr on endiselt kõrge, diskrimineerimist kogenud isikute teadlikkus oma õigustest on jätkuvalt väike ja teatamata jätmine on endiselt märkimisväärne probleem. Üldsuse teadlikkus diskrimineerimisest ja teadmised selle kohta on endiselt piiratud ning piisavate volituste ja ressursside puudumine takistab võrdõigusasutuste suutlikkust diskrimineerimist kogenud isikuid tõhusalt aidata või ennetada ja käsitleda uute diskrimineerimisvormide tekkimist, mis põhinevad sooidentiteedil,***

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

(10) Tagamaks, et võrdõigusasutused saaksid aidata tulemuslikult kaasa direktiivide 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL täitmise tagamisele, edendades võrdset kohtlemist, ennetades diskrimineerimist ning pakkudes õiguskaitse kättesaadavuse tagamisel kogu liidus abi kõigile diskrimineeritud üksikisikutele ja rühmadele, on vaja võtta vastu nende asutuste toimimise siduvad miinimumnõuded. Uued nõuded peaksid tuginema komisjoni soovitusel 2018/951⁶³ kohaldamisel saadud kogemustele ning aluseks tuleks võtta selle teatavad sätted ja kehtestada vajaduse korral uued normid. Need peaksid põhinema ka muudel asjakohastel vahenditel, näiteks rassismi ja sallimatuse vastu võitlemise Euroopa komisjoni vastuvõetud üldisel poliitilisel soovitusel nr 2, milles käsitletakse võrdõigusasutusi⁶⁴, ning ÜRO vastuvõetud Pariisi põhimõtetel⁶⁵, mida kohaldatakse riiklike inimõiguste kaitse institutsioonide suhtes.

⁶³ Komisjoni 22. juuni 2018. aasta soovitus (EL) 2018/951 võrdõiguslikkust edendavate asutuste suhtes kohaldatavate nõuete kohta (ELT L 167, 4.7.2018, lk 28).

⁶⁴ Rassismi ja sallimatuse vastu võitlemise Euroopa komisjoni üldine poliitiline läbivaadatud soovitus nr 2, milles käsitletakse võrdõigusasutusi, et võidelda

Muudatusettepanek

(10) Tagamaks, et võrdõigusasutused saaksid aidata tulemuslikult kaasa direktiivide 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL täitmise tagamisele, edendades võrdset kohtlemist, ennetades diskrimineerimist ning pakkudes õiguskaitse kättesaadavuse tagamisel kogu liidus abi kõigile diskrimineeritud üksikisikutele, **nagu noored, perekondadele nende mitmekesisuses** ja **kõigile** rühmadele, on vaja võtta vastu nende asutuste toimimise siduvad miinimumnõuded. Uued nõuded peaksid tuginema komisjoni soovitusel 2018/951⁶³ kohaldamisel saadud kogemustele ning aluseks tuleks võtta selle teatavad sätted ja kehtestada vajaduse korral uued normid. Need peaksid põhinema ka muudel asjakohastel vahenditel, näiteks rassismi ja sallimatuse vastu võitlemise Euroopa komisjoni vastuvõetud üldisel poliitilisel soovitusel nr 2, milles käsitletakse võrdõigusasutusi⁶⁴, ning ÜRO vastuvõetud Pariisi põhimõtetel⁶⁵, mida kohaldatakse riiklike inimõiguste kaitse institutsioonide suhtes.

⁶³ Komisjoni 22. juuni 2018. aasta soovitus (EL) 2018/951 võrdõiguslikkust edendavate asutuste suhtes kohaldatavate nõuete kohta (ELT L 167, 4.7.2018, lk 28).

⁶⁴ Rassismi ja sallimatuse vastu võitlemise Euroopa komisjoni üldine poliitiline läbivaadatud soovitus nr 2, milles käsitletakse võrdõigusasutusi, et võidelda

rassismi ja sallimatuse vastu riigi tasandil – vastu võetud 13. juunil 1997 ja läbi vaadatud 7. detsembril 2017.

⁶⁵ Riiklike institutsioonide staatusega seotud põhimõtted, mis on vastu võetud ÜRO Peaassamblee 20. detsembri 1993. aasta resolutsiooniga 48/134.

rassismi ja sallimatuse vastu riigi tasandil – vastu võetud 13. juunil 1997 ja läbi vaadatud 7. detsembril 2017.

⁶⁵ Riiklike institutsioonide staatusega seotud põhimõtted, mis on vastu võetud ÜRO Peaassamblee 20. detsembri 1993. aasta resolutsiooniga 48/134.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

(12) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada võrdõigusasutuste tegevuse suhtes direktiividega 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL reguleeritud küsimustes. Nõuded peaksid puudutama **üksnes** võrdõigusasutuste toimimist **ega tohiks laiendada asjaomaste direktiivide materiaalselt või isikulist kohaldamisala.**

Muudatusettepanek

(12) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada võrdõigusasutuste tegevuse suhtes direktiividega 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL reguleeritud küsimustes. Nõuded peaksid puudutama võrdõigusasutuste toimimist **ja pädevust. Meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamiseks tegelevad võrdõigusasutused selliste diskrimineerimise alustega nagu sugu, sooidentiteet ja sooväljendus ning võtavad arvesse nende aluste põimumist põhiõiguste harta artiklis 21 loetletud diskrimineerimise alusetega, nagu sugu, rass, nahavärv, etniline või sotsiaalne päritolu, geneetilised omadused, keel, usutunnistus või veendumused, poliitilised või muud arvamused, rahvusvähemusse kuulumine, varaline seisund, sünnipära, puue, vanus või seksuaalne sättumus. Seetõttu peaksid võrdõigusasutused võtma vastu kaasava lähenemisviisi, et võidelda ühtlasi mitmekordse ja interseksionaalse diskrimineerimise vastu.**

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

(14) **Kavandatavat direktiivi, millega tugevdatakse meeste ja naiste võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamist tasustamise läbipaistvuse ja täitmise tagamise mehhanismide kaudu⁶⁹**, tuleks pidada erinormiks direktiivi 2006/54/EÜ täitmise tagamise sätete suhtes, mis asendatakse käesoleva direktiiviga. Kõik rangemad miinimumnõuded, mis kehtestatakse võrdõigusasutustele **töötasusid käsitleva tulevase direktiiviga** võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise küsimustes, sealhulgas tasustamise läbipaistvuse kohta, peaksid olema käesolevas direktiivis sätestatud nõuete suhtes ülimuslikud.

⁶⁹ **Ettepanek võtta vastu** Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega tugevdatakse meeste ja naiste võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamist **tasustamise läbipaistvuse ja õiguskaitsemehhanismide kaudu (COM(2021) 93 final)**.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) Võrdse kohtlemise edendamisel,

Muudatusettepanek

(14) **Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2023/970⁶⁹** tuleks pidada erinormiks direktiivi 2006/54/EÜ täitmise tagamise sätete suhtes, mis asendatakse käesoleva direktiiviga. Kõik rangemad miinimumnõuded, mis kehtestatakse võrdõigusasutustele **direktiiviga (EL) 2023/970** võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise küsimustes, sealhulgas tasustamise läbipaistvuse kohta, peaksid olema käesolevas direktiivis sätestatud nõuete suhtes ülimuslikud. **Liikmesriikidelt oodatakse direktiivi (EL) 2023/970 viivitamatut rakendamist, sealhulgas heade tavade ja käitumisjuhendite kehtestamist võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise küsimustes, tuginedeskõnealusele direktiivile.**

⁶⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu **10. mai 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/970**, millega **tasustamise läbipaistvuse ja õiguskaitsemehhanismide kaudu** tugevdatakse meeste ja naiste võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamist (**ELT L 132, 17.5.2023, lk 21**).

(15) Võrdse kohtlemise edendamisel,

diskrimineerimise ennetamisel ja **diskrimineerimise ohvrite** abistamisel peaksid võrdõigusasutused pöörama erilist tähelepanu diskrimineerimisele mitmel direktiividega 79/7/EMÜ, 2000/43/EÜ, 2000/78/EÜ, 2004/113/EÜ, 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL kaitstud põhjusel.

diskrimineerimise ennetamisel ja **diskrimineerimist kogenud isikute** abistamisel peaksid võrdõigusasutused pöörama erilist tähelepanu **mitmekordsele ja interseksionaalsele** diskrimineerimisele mitmel direktiividega 79/7/EMÜ, 2000/43/EÜ, 2000/78/EÜ, 2004/113/EÜ, 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL kaitstud põhjusel, **tunnistades, et diskrimineerimine saab isikutele sageli osaks rohkem kui ühel põhjusel, tekitades spetsiifilise ebasoodsa olukorra. Käesoleva direktiivi rakendamisel peaksid liikmesriigid võtma arvesse direktiivis (EL) 2023/970 sisalduvaid interseksionaalset diskrimineerimist käsitlevaid sätteid, et tugevdada meeste ja naiste võrdse või võrdväarse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamist tasustamise läbipaistvuse ja õiguskaitsemehhanismide kaudu.**

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) Võrdõigusasutused saavad täita oma rolli tulemuslikult ainult siis, kui nad saavad tegutseda täiesti sõltumatult ja ilma välise mõjuta. Selleks peaksid liikmesriigid võtma arvesse mitmeid kriteeriume, mis **aitavad kaasa** võrdõigusasutuste **sõltumatusele**. Võrdõigusasutusi ei tohiks luua osana ministriumist või asutusest, mis saab juhiseid otse valitsuselt. Iga töötaja või juhtival ametikohal olev isik – näiteks võrdõigusasutuse juhatuse liikmena, võrdõigusasutuse juhina, **asetäitjana** või **ajutise liikmena** – peaks olema sõltumatu, tal peaks olema oma ametikoha jaoks vajalik kvalifikatsioon ja ta peaks olema valitud läbipaistva

Muudatusettepanek

(16) Võrdõigusasutused saavad täita oma rolli tulemuslikult ainult siis, kui nad saavad tegutseda täiesti sõltumatult ja ilma välise mõjuta, **nagu seda on usuline, poliitiline või rahaline mõju**. Selleks peaksid liikmesriigid võtma arvesse mitmeid kriteeriume, mis **tagavad** võrdõigusasutuste **sõltumatuse**. Võrdõigusasutusi ei tohiks luua osana ministriumist või asutusest, mis saab **või ootab** juhiseid otse valitsuselt **või töötab valitsuse eesmärkide täitmise nimel**. Iga **alaline või ajutine** töötaja või juhtival ametikohal olev isik – näiteks võrdõigusasutuse juhatuse liikmena, võrdõigusasutuse juhina või **juhi**

menetluse teel. Võrdõigusasutused peaksid saama hallata oma eelarvet ja vahendeid, sealhulgas valides ja juhtides oma töötajaid, ning seada oma prioriteedid.

asetäitjana – peaks olema sõltumatu, tal peaks olema oma ametikoha jaoks vajalik kvalifikatsioon ja ta peaks olema valitud läbipaistva, **kaasava ja pädevuspõhise** menetluse teel. **Võrdõigusasutuste sõltumatu juhtimise tagamise esmane kaitsemeede on valida juhtivatele ametikohtadele inimesed läbipaistva ja pädevuspõhise protsessi abil, mis hõlmab kaitsemeetmeid, et vältida täidesaatva võimu mis tahes mõju valikumenetluse mis tahes etapis, eelkõige kandidaatide ametisse nimetamise, eelvaliku või valiku etapis ning otsuste tegemise etapis. Selliste protsesside läbipaistvus tuleks tagada näiteks vabade ametikohtade teadete üldsusele avaldamisega ja konsulteerides personalivaliku käigus ekspertidega, kes töötavad diskrimineerimist kogevate rühmadega.** Võrdõigusasutused peaksid saama **otsustada oma sisemise struktuuri üle ja selle üle, kuidas** hallata oma **stabiilsel alusel** eelarvet ja vahendeid, sealhulgas valides ja juhtides oma töötajaid, **püüdes saavutada soolise tasakaalu kõigil personalitasanditel, samuti selle üle, kuidas** seada oma prioriteedid **ja neid täita.**

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

(17) Selleks et võrdõigusasutused saaksid teostada kogu oma pädevust ja täita kõiki oma ülesandeid, peaksid liikmesriigid tagama, et võrdõigusasutuste sisestruktuur võimaldab neil kasutada oma mitmesuguseid pädevusi sõltumatult. Erilist tähelepanu tuleks pöörata olukordadele, kus asutused peavad olema erapooletud ja pakkuma **ohvritele** tuge. See

Muudatusettepanek

(17) Selleks et võrdõigusasutused saaksid teostada kogu oma pädevust ja täita kõiki oma ülesandeid, peaksid liikmesriigid tagama, et võrdõigusasutuste sisestruktuur võimaldab neil kasutada oma mitmesuguseid pädevusi sõltumatult. Erilist tähelepanu tuleks pöörata olukordadele, kus asutused peavad olema erapooletud ja pakkuma **diskrimineerimist**

on eriti asjakohane juhul, kui võrdõigusasutusel on erapooletust nõudev siduv otsustusõigus või kui ta on sellise mitmes valdkonnas tegutseva asutuse osa, kus teises valdkonnas tegutsemine nõuab erapooletust. Sisestruktuur, mis tagab asjaomaste pädevuste ja ülesannete range lahususe, peaks kindlustama, et võrdõigusasutus saab neid tulemuslikult teostada.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek

(18) *Asjakohaste* vahendite puudumine on peamine probleem, mis takistab võrdõigusasutustel oma ülesandeid **nõuetekohaselt** täita. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et võrdõigusasutused saavad **piisavalt** rahastust, saavad värvata kvalifitseeritud töötajaid ning et neil on asjakohased ruumid ja taristu, et täita kõiki oma ülesandeid tulemuslikult, mõistliku aja jooksul ja siseriiklikus õiguses ettenähtud tähtaegade jooksul. Nende eelarveeraldised peaksid olema stabiilsed, **välja arvatud** pädevuse suurenemise korral, **kavandatud mitmeks aastaks ning võimaldama** neil katta kulusid, mida võib olla raske ette näha, näiteks kohtuvaidlustega seotud kulud. Et tagada võrdõigusasutustele **piisavad** vahendid, **ei tohiks nende eelarvekärped olla oluliselt suuremad kui muude avaliku sektori asutuste keskmised eelarvekärped; samuti** peaks nende iga-aastane kasv olema seotud vähemalt teiste üksuste rahastamise keskmise kasvuga. Kui võrdõigusasutuste ülesandeid ja volitusi laiendatakse, tuleks vahendeid proportsionaalselt suurendada.

kogenud isikutele tuge. See on eriti asjakohane juhul, kui võrdõigusasutusel on erapooletust nõudev siduv otsustusõigus või kui ta on sellise mitmes valdkonnas tegutseva asutuse osa, kus teises valdkonnas tegutsemine nõuab erapooletust. Sisestruktuur, mis tagab asjaomaste pädevuste ja ülesannete range lahususe, peaks kindlustama, et võrdõigusasutus saab neid tulemuslikult teostada.

Muudatusettepanek

(18) **Piisava stabiilse personali ning piisavate ja stabiilsete materiaalsete, tehniliste ja rahaliste** vahendite puudumine on peamine probleem, mis takistab võrdõigusasutustel oma ülesandeid **tõhusalt** täita. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et võrdõigusasutused saavad **asjakohast** rahastust, saavad värvata **vajaliku arvu** kvalifitseeritud töötajaid ning et neil on asjakohased ruumid ja taristu, et täita kõiki oma ülesandeid tulemuslikult, mõistliku aja jooksul ja siseriiklikus õiguses ettenähtud tähtaegade jooksul. **Võrdõigusasutused peaksid olema oma rahaliste vahendite haldamisel sõltumatud kooskõlas eelarve- ja finantsautonoomia põhimõttega.** Nende eelarveeraldised peaksid olema stabiilsed ja kavandatud mitmeks aastaks. **Võrdõigusasutuste** pädevuse suurenemise korral **peaksid liikmesriigid tagama, et nende vahendeid ja eelarvet kohandatakse vastavalt. Liikmesriigid peaksid tagama, et võrdõigusasutuste eelarve võimaldab** neil katta kulusid, mida võib olla raske ette näha, näiteks kohtuvaidlustega seotud

kulud. Et tagada võrdõigusasutustele **asjakohased ja stabiilsed** vahendid, peaks nende iga-aastane kasv olema seotud vähemalt teiste üksuste rahastamise keskmise kasvuga **ja võtma arvesse riigi inflatsioonimäära**. Kui võrdõigusasutuste ülesandeid ja volitusi laiendatakse, tuleks vahendeid proportsionaalselt suurendada **ning need peaksid olema piisavad, et võimaldada võrdõigusasutustel koguda andmeid, teha teadusuuringuid ja täita edendamise ja teadlikkuse suurendamisega seotud ülesandeid**.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

(19) Automatiseeritud süsteemid, sealhulgas tehisintellekt, on kasulik vahend diskrimineerimismustrite kindlakstegemiseks, kuid ka **algoritmiline diskrimineerimine on oht**. Seepärast peaks võrdõigusasutustel olema juurdepääs kvalifitseeritud töötajatele või teenistustele, kes ühelt poolt saavad kasutada automatiseeritud süsteeme oma töös ja teiselt poolt hinnata nende vastavust mittediskrimineerimise eeskirjadele. Erilist tähelepanu tuleks pöörata võrdõigusasutuste varustamisele asjakohaste **digiressurssidega** kas otse või alltöövõtu korras.

Muudatusettepanek

(19) Automatiseeritud süsteemid, sealhulgas tehisintellekt, on kasulik vahend diskrimineerimismustrite kindlakstegemiseks, kuid **need võivad põhjustada** ka **algoritmilist diskrimineerimist, mis võib korduda ja süvendada olemasolevat ebavõrdsust ja diskrimineerimist ning aidata kaasa tõrjutusele ja vaesusele**. Seepärast peaks võrdõigusasutustel olema juurdepääs kvalifitseeritud töötajatele või teenistustele, kes ühelt poolt saavad kasutada automatiseeritud süsteeme oma töös ja teiselt poolt hinnata nende vastavust mittediskrimineerimise eeskirjadele, **et lahendada algoritmilise diskrimineerimise probleeme, ennetada selle võimalikke tagajärgi üksikisikutele ja toetada selle diskrimineerimisvormi ohvreid**. Erilist tähelepanu tuleks pöörata võrdõigusasutuste varustamisele asjakohaste **digiressursside, koolituse ja oskusteabega** kas otse või alltöövõtu korras. **Automaatsüsteemid peaksid**

*vastama puuetega inimeste
ligipäasetavusnõuetele, mis on sätestatud
Euroopa Parlamendi ja nõukogu
direktiivi (EL) 2019/882^{1a} I lisas.*

*^{1a} Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17.
aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882
toodete ja teenuste ligipäasetavusnõuete
kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70).*

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek

(20) Võrdõigusasutustel on koos teiste osalejatega diskrimineerimise ennetamisel ja võrdõiguslikkuse edendamisel oluline roll. Selleks et tegeleda diskrimineerimise struktuuriliste aspektidega ja aidata kaasa sotsiaalsetele muutustele, **peaksid** nad edendada võrdõiguslikkusega seotud kohustusi, häid tavasid, positiivseid meetmeid ja võrdõiguslikkuse peavoolustamist avaliku ja erasektori üksustes ning pakkuma neile asjakohast koolitust, teavet, nõustamist, suuniseid ja tuge. Nad peaksid suhtlema avaliku ja erasektori **üksuste** ja diskrimineerimisohus rühmadega ning osalema avalikus arutelus, et võidelda stereotüüpide vastu ning suurendada teadlikkust mitmekesisusest ja selle eelistest, sest mitmekesisus on liidu võrdõiguslikkuse strateegiate tugisammas.

Muudatusettepanek

(20) Võrdõigusasutustel on koos teiste osalejatega, **eelkõige koos sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega**, diskrimineerimise ennetamisel ja võrdõiguslikkuse edendamisel oluline roll. Selleks et tegeleda diskrimineerimise struktuuriliste aspektidega ja aidata kaasa sotsiaalsetele muutustele, **tuleks võrdõigusasutustele anda volitused ennetada diskrimineerimist ja edendada võrdset kohtlemist**. Nad **peaksid** edendada võrdõiguslikkusega seotud kohustusi, häid tavasid, positiivseid meetmeid ja võrdõiguslikkuse peavoolustamist avaliku ja erasektori üksustes ning pakkuma neile asjakohast koolitust, teavet, nõustamist, suuniseid ja tuge. Nad peaksid suhtlema avaliku ja erasektori **üksustega, eelkõige tööinspeksioonide, sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna organisatsioonide** ja diskrimineerimisohus rühmadega, ning **andma neile teavet, et tagada interseksionaalne lähenemine ja võidelda teatamata jätmise vastu**. Nad peaksid osalema **ka** avalikus arutelus, et võidelda stereotüüpide vastu ning suurendada

teadlikkust mitmekesisusest ja selle eelistest, sest mitmekesisus on liidu võrdõiguslikkuse strateegiate tugisammas.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 20 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(20a) Tagamaks, et võrdõigusasutused võtavad käesolevas direktiivis osutatud valdkondades sätete rakendamisel aktiivselt arvesse naiste ja meeste (kogu nende mitmekesisuses) võrdõiguslikkuse eesmärki, peaksid liikmesriigid aktiivselt edendama soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist ja sootundlikku eelarvestamist kui rahvusvaheliselt tunnustatud vahendeid soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(21) Lisaks ennetamisele on võrdõigusasutuste keskne ülesanne pakkuda ***diskrimineerimise ohvritele*** abi. See abi peaks ***alati*** hõlmama kaebuse esitajatele ***põhiteabe andmist*** ja ***nende kaebuse esialgset hindamist, mis põhineb pooltelt vabatahtlikult kogutud esialgsel teabel. Liikmesriigid peaksid vastutama selle eest, et määrata kindlaks kord, mille alusel võrdõigusasutus sellise hinnangu annab, näiteks protsessi ajakava või menetluslikud tagatised korduvate või kuritahtlike kaebuste vastu.***

(21) Lisaks ennetamisele on võrdõigusasutuste keskne ülesanne pakkuda ***diskrimineerimist kogunud isikutele ja nende volitatud ametiühingute esindajatele tasuta*** abi. See abi peaks ***vähemalt*** hõlmama kaebuse esitajatele ***õigusnõustamise pakkumist, nende erivajadustega kohandatud nõustamist ja olulist teavet, näiteks teavet menetluslike aspektide kohta, sealhulgas selle kohta, kuidas pöörduda kohtusse ja muude kättesaadavate õiguskaitsevahendite kohta. See abi peaks hõlmama ka kaebuse esitajale tema juhtumiga seoses esimese***

konsulteerimise võimaldamist. Võrdõigusasutused peaksid saama kehtestada selliste esimeste konsultatsioonide korra. Käesolev direktiiv ei takista seda, et diskrimineerimist kogenud isikuid toetavad isikud, asutused või organisatsioonid, kellel on eksperditeadmised seoses asjaomase diskrimineerimisjuhtumiga, ja seda kogu protsessi vältel, mil nad saavad abi võrdõigusasutustelt. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab diskrimineerimist kogenud isik isikut, keda võidi diskrimineerida, olenemata selle isiku võimalikust õiguslikust seisundist diskrimineerimise ohvrina.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek

(22) Tagamaks, et kõik **ohvrid** saavad kaebuse esitada, peaks olema võimalik esitada kaebusi mitmel viisil. Liikmesriigid peaksid pöörama nõuetekohast tähelepanu ka komisjoni soovitusel 2018/951, mille kohaselt peaks olema võimalik esitada kaebusi keeles, mille valib kaebuse esitaja ja mis on üldkasutatav liikmesriigis, kus asub võrdõigusasutus. Selleks et tegeleda teatamata jätmise ühe põhjusega, nimelt hirmuga survestamise ees, ning ilma et see piiraks direktiivi (EL) 2019/1937 (liidu õiguse rikkumisest teavitavate isikute kaitse kohta)⁷⁰ kohaldamist, tuleks tunnistajatele ja rikkumisest teatajatele ning võimaluse korral kaebuse esitajatele pakkuda konfidentsiaalsust.

Muudatusettepanek

(22) Tagamaks, et kõik **diskrimineerimist kogenud isikud** saavad kaebuse esitada, peaks olema võimalik esitada kaebusi mitmel viisil, **sealhulgas suuliselt, kirjalikult ja digitaalsete vahendite abil**. Liikmesriigid peaksid pöörama nõuetekohast tähelepanu ka komisjoni soovitusel 2018/951, mille kohaselt peaks olema võimalik esitada kaebusi keeles, mille valib kaebuse esitaja ja mis on üldkasutatav liikmesriigis, kus asub võrdõigusasutus, **kasutades vajaduse korral tõlgi abi. Samuti tuleks tagada abi kaebuste esitamiseks puuetega inimestele ligipääsetavas vormis**. Selleks et tegeleda teatamata jätmise ühe põhjusega, nimelt hirmuga survestamise ees, ning ilma et see piiraks direktiivi (EL) 2019/1937 (liidu õiguse rikkumisest teavitavate isikute kaitse kohta)⁷⁰ kohaldamist, tuleks

tunnistajatele ja rikkumisest teatajatele ning võimaluse korral kaebuse esitajatele **ja väidetavatele diskrimineerijatele** pakkuda konfidentsiaalsust.

⁷⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1937 liidu õiguse rikkumisest teavitavate isikute kaitse kohta (ELT L 305, 26.11.2019, lk 17).

⁷⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1937 liidu õiguse rikkumisest teavitavate isikute kaitse kohta (ELT L 305, 26.11.2019, lk 17).

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 22 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(22a) Käesoleva direktiiviga liikmesriikidele pandud kohustusi ja võrdõigusasutustele antud ülesandeid, mis on seotud ohvrite abistamisega, käsitletakse koostöös liikmesriikide kohustuste ja ohvrite õigustega, mis on sätestatud direktiivis 2012/29/EL.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23) Selleks et võimaldada vaidluste kiiret, taskukohast ja kohtuvälist lahendamist, peaksid liikmesriigid nägema pooltele ette võimaluse **leida oma vaidlusele võrdõigusasutuse või mõne muu olemasoleva spetsiaalse asutuse kaudu kohtuväline lahendus**. Nad peaksid määrama kindlaks korra vaidluse lahendamiseks kompromissiga vastavalt siseriiklikule õigusele.

(23) Selleks et võimaldada vaidluste kiiret, taskukohast ja kohtuvälist lahendamist, peaksid liikmesriigid nägema pooltele ette võimaluse **lahendada vaidlused alternatiivse vaidluste lahendamise teel, sealhulgas lepitus- ja vahendusstruktuuri raames. Sellist alternatiivset vaidluste lahendamist peaks juhtima võrdõigusasutus või mõni muu olemasolev sõltumatu spetsiaalne asutus**,

mis ei ole valitsusega seotud. Nad peaksid määrama kindlaks korra vaidluse lahendamiseks kompromissiga vastavalt siseriiklikule õigusele. Lepitus- ja vahendusmenetluse algatamiseks peaks olema vaja poolte nõusolekut ning see ei tohiks takistada ühte poolt kasutamast oma õigust pöörduda kohtusse, kui see pool ei nõustu lepitus- ja vahenduskomisjoni otsusega. Lepitus- ja vahendusstruktuuri peaksid kuuluma kumbagi poolt esindavad inimõigustealase õiguse eksperdid. Lepitus- ja vahendusstruktuuri raames tehtud otsused peaksid olema õiguslikult siduvad, tingimusel et mõlemad vaidluspooled on kokku leppinud. Liikmesriigid peaksid tagama piisava aegumistähtaja, tagamaks et vaidluse pooled saavad pöörduda kohtusse, kui nad ei jõua lepitus- ja vahendusmenetluse lõpuks kokkuleppele.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

(25) Tõendid on määrava tähtsusega, et teha kindlaks, kas diskrimineerimine on aset leidnud, ja need on sageli väidetava diskrimineerija käes. Seepärast peaks võrdõigusasutustel olema võimalik pääseda juurde teabele, mis on **vajalik** diskrimineerimise tuvastamiseks, ja teha koostööd asjaomaste avalike teenistustega, nagu töö- või haridusinspeksioonid. Liikmesriigid peaksid kehtestama selle pädevuse teostamiseks asjakohase raamistiku kooskõlas siseriiklike õigusnormide ja menetlustega.

Muudatusettepanek

(25) Tõendid on määrava tähtsusega, et teha kindlaks, kas diskrimineerimine on aset leidnud, ja need on sageli väidetava diskrimineerija käes. Seepärast peaks võrdõigusasutustel olema võimalik pääseda juurde teabele **ja dokumentidele**, mis on **vajalikud** diskrimineerimise tuvastamiseks, ja teha koostööd asjaomaste avalike teenistustega, nagu töö- või haridusinspeksioonid **ja sotsiaalpartnerid**. Liikmesriigid peaksid kehtestama selle pädevuse teostamiseks asjakohase raamistiku kooskõlas siseriiklike õigusnormide ja menetlustega. **Kui võrdõigusasutused peavad seda uurimiste nõuetekohaseks läbiviimiseks kasulikuks**

ja vajalikuks, peaks neil olema võimalik anda teistele pädevatele asutustele volitused uurida, kas võrdse kohtlemise põhimõtet on rikutud.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek

(26) Võrdõigusasutused peaksid kas vabatahtlikult või uurimise käigus kogutud tõendite põhjal esitama kaebuse esitajale ja väidetavale diskrimineerijale oma hinnangu. Liikmesriigid peaksid määrama kindlaks, millise õigusjõuga on selline hinnang, mis võib olla mittesiduv arvamus või siduv ja täidetav otsus. Mõlemas tuleks esitada hindamise põhjused ja vajaduse korral meetmed tuvastatud rikkumise heastamiseks ja edasiste juhtumite ärahoidmiseks. Võrdõigusasutuste töö tulemuslikkuse tagamiseks peaksid liikmesriigid võtma asjakohaseid meetmeid arvamuste järelmeetmete võtmiseks ja otsuste täitmiseks.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek

(27) Võrdõigusasutustel peaks oma töö ja võrdõiguslikkust käsitleva õiguse edendamiseks olema võimalik avaldada oma *arvamuste* ja *otsuste kokkuvõte* ilma

Muudatusettepanek

(26) Võrdõigusasutused peaksid kas vabatahtlikult või uurimise käigus kogutud tõendite põhjal *olema võimalised* esitama kaebuse esitajale ja väidetavale diskrimineerijale oma hinnangu. Liikmesriigid peaksid määrama *teiste üksuste, näiteks sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega konsulteerides* kindlaks, millise õigusjõuga on selline hinnang, mis võib olla mittesiduv arvamus või siduv ja täidetav otsus. Mõlemas tuleks esitada hindamise põhjused ja vajaduse korral meetmed tuvastatud rikkumise heastamiseks ja edasiste juhtumite ärahoidmiseks. Võrdõigusasutuste töö tulemuslikkuse tagamiseks peaksid liikmesriigid võtma asjakohaseid meetmeid *mittesiduvate* arvamuste järelmeetmete võtmiseks ja *siduvate* otsuste täitmiseks.

Muudatusettepanek

(27) Võrdõigusasutustel peaks oma töö ja võrdõiguslikkust käsitleva õiguse edendamiseks olema võimalik avaldada oma *arvamusi* ja *otsuseid, sealhulgas*

isikuandmeid avaldamata.

nende kokkuvõtteid, ilma isikuandmeid avaldamata. Võrdõigusasutustel peaks olema võimalik avaldada oma arvamustes ja otsustes asjaomaste isikute isikuandmeid, kui see on ette nähtud ja kooskõlas siseriiklikus õiguses sätestatud tingimustega, eelkõige nende otsuste jõustamiseks.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek

(28) Võrdõigusasutustel peaks olema õigus osaleda kohtumenetlustes tsiviil- või haldusõiguse küsimustes, et aidata kaasa direktiivides 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtte järgimisele. Kuigi nende kohtumenetluste suhtes tuleks kohaldada siseriiklikku menetlusõigust, sealhulgas siseriiklike õigusnorme hagide vastuvõetavuse kohta, ei saa selliseid norme ja eelkõige õigustatud huvi tingimust kohaldada viisil, mis kahjustab võrdõigusasutuste tegutsemisõiguse tulemuslikkust. Käesoleva direktiiviga võrdõigusasutustele antud uurimis- ja otsustusõigus ning kohtumenetluses osalemise õigus hõlbustavad direktiivide 2000/43/EÜ, 2000/78/EÜ ja 2004/113/EÜ tõendamiskoormist ja õiguste kaitset käsitlevate kehtivate sätete praktilist rakendamist. Käesolevas direktiivis sätestatud tingimustel on võrdõigusasutustel võimalik esitada asjaolud, „mille põhjal võib eeldada, et on toimunud otsene või kaudne diskrimineerimine“, täites seega direktiivi 2000/43/EÜ artiklis 8, direktiivi 2000/78/EÜ artiklis 10 ja direktiivi 2004/113/EÜ artiklis 9 sätestatud

Muudatusettepanek

(28) Võrdõigusasutustel peaks olema õigus osaleda, **olla kohal ja ära kuulatud** kohtumenetlustes tsiviil- või haldusõiguse küsimustes, et aidata kaasa direktiivides 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtte järgimisele. Kuigi nende kohtumenetluste suhtes tuleks kohaldada siseriiklikku menetlusõigust, sealhulgas siseriiklike õigusnorme hagide vastuvõetavuse kohta, ei saa selliseid norme ja eelkõige õigustatud huvi tingimust kohaldada viisil, mis kahjustab võrdõigusasutuste tegutsemisõiguse tulemuslikkust. Käesoleva direktiiviga võrdõigusasutustele antud uurimis- ja otsustusõigus ning kohtumenetluses osalemise õigus hõlbustavad direktiivide 2000/43/EÜ, 2000/78/EÜ, 2004/113/EÜ ja **2019/1158/EL** tõendamiskoormist ja õiguste kaitset käsitlevate kehtivate sätete praktilist rakendamist. Käesolevas direktiivis sätestatud tingimustel on võrdõigusasutustel võimalik esitada asjaolud, „mille põhjal võib eeldada, et on toimunud otsene või kaudne diskrimineerimine“, täites seega direktiivi 2000/43/EÜ artiklis 9, direktiivi 2000/78/EÜ artiklis 10,

tingimusi. Seetõttu hõlbustab nende toetus *ohvrite* juurdepääsu õiguskaitsele.

direktiivi 2004/113/EÜ artiklis 9 *ning direktiivi (EL) 2019/1158 artiklites 12 ja 15* sätestatud tingimusi. Seetõttu hõlbustab nende toetus *diskrimineerimist kogunud isikute* juurdepääsu õiguskaitsele.

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

(29) Kaebeõigus võimaldab võrdõigusasutustel tegutseda ohvrite nimel või nende toetuseks, võimaldades neile juurdepääsu õigusemõistmisele tingimustes, kus menetluslikud ja rahalised takistused või ohvriramise hirm neid sageli heidutavad. Kaebeõigus võimaldab võrdõigusasutustel valida ka strateegiliselt juhtumid, millega nad otsustavad siseriikliku kohtu poole pöörduda, ning aidata kaasa võrdset kohtlemist käsitlevate õigusaktide nõuetekohasele tõlgendamisele ja kohaldamisele.

Muudatusettepanek

(29) Kaebeõigus võimaldab võrdõigusasutustel tegutseda ohvrite nimel või nende toetuseks, võimaldades neile juurdepääsu õigusemõistmisele tingimustes, kus menetluslikud ja rahalised takistused või ohvriramise hirm neid sageli heidutavad. Kaebeõigus võimaldab võrdõigusasutustel valida ka strateegiliselt juhtumid, millega nad otsustavad siseriikliku kohtu poole pöörduda, ning aidata kaasa võrdset kohtlemist käsitlevate õigusaktide nõuetekohasele tõlgendamisele ja kohaldamisele, *samuti teha ettepanekuid kehtivate õigusaktide täiendamiseks ja ajakohastamiseks.*

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

(30) Mõne diskrimineerimisjuhtumiga on raske võidelda, kuna puudub kaebuse esitaja, kes juhtumiga ise tegeleks. Oma otsuses kohtuasjas C-54/07 (Feryn),¹⁸ mille esitas võrdõigusasutus enda nimel, kinnitas Euroopa Kohus, et diskrimineerimist on võimalik kindlaks teha ka tuvastatud *ohvri* puudumise korral. Seepärast on oluline, et

Muudatusettepanek

(30) Mõne diskrimineerimisjuhtumiga on raske võidelda, kuna puudub kaebuse esitaja, kes juhtumiga ise tegeleks. Oma otsuses kohtuasjas C-54/07 (Feryn)⁷¹, mille esitas võrdõigusasutus enda nimel, kinnitas Euroopa Kohus, et diskrimineerimist on võimalik kindlaks teha ka tuvastatud *diskrimineerimist kogunud isiku*

võrdõigusasutused saaksid tegutseda enda nimel, et kaitsta avalikke huve.

puudumise korral, **näiteks struktuurse või institutsioonilise diskrimineerimise juhtumite korral**. Seepärast on oluline, et võrdõigusasutused saaksid tegutseda **ja algatada kohtumenetlusi** enda nimel, et kaitsta avalikke huve **juhul, kui diskrimineerimine on tuvastatud ilma üksikisiku, tuvastatud diskrimineerimist kogenud isiku kohalolekuta**. Samuti on oluline, et võrdõigusasutused saaksid tegutseda juhul, kui kasutatakse kollektiivseid õiguskaitsevahendeid. **Kui võrdõigusasutus algatab menetluse või osaleb menetluses ühe või mitme diskrimineerimist kogenud isiku nimel või toetuseks, peaks sellel isikul või nendel isikutel olema võimalik oma vaikiv heakskiit enne kohtumenetlust tagasi võtta.**

⁷¹ Kohtuotsus, 10. juuli 2008, Feryn (C-54/07, ECLI:EU:C:2008:397).

⁷¹ Kohtuotsus, 10. juuli 2008, Feryn (C-54/07, ECLI:EU:C:2008:397).

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 30 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(30a) Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlasi käsitleda struktuurse ja süsteemse diskrimineerimise juhtumeid, mis hõlmavad mis tahes era- või avalik-õigusliku organisatsiooni, sealhulgas õiguskaitseasutuse menetlusi, tavasid ja organisatsioonikultuuri, mis aitavad teatavate elanikkonnarühmade puhul kaasa ebavõrdsuse süvendamisele. Võrdõigusasutustel peaks olema võimalik tõhustada meetmeid sellise diskrimineerimise ennetamiseks ja nad peaksid töötama välja süsteemsed õiguskaitsevahendid, mis võimaldavad

ühtselt reageerida struktuursele või süsteemsele diskrimineerimisele kõigis sektorites.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 31

Komisjoni ettepanek

(31) Võrdõigusasutustel peaks olema võimalik esitada kohtutele suulisi või kirjalikke avaldusi, *nt amicus curiae*, mis on *lihtsam* viis pakkuda kohtuasjas toetust oma eksperdiarvamusega.

Muudatusettepanek

(31) Võrdõigusasutustel peaks olema võimalik esitada kohtutele suulisi või kirjalikke avaldusi *kolmanda osapoolena või eksperdina*, mis on *veel üks* viis pakkuda kohtuasjas toetust oma eksperdiarvamusega.

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 32

Komisjoni ettepanek

(32) Võrdõigusasutuste õigus kohtus tegutseda peab järgima õiglase kohtumenetluse ja poolte võrdsuse põhimõtet. Seetõttu ei tohiks võrdõigusasutustel olla lubatud esitada kohtumenetluses tõendeid, mis on saadud sama juhtumi varasemate uurimiste käigus ning mille väidetav diskrimineerija või mis tahes kolmas isik oli õiguslikult kohustatud esitama, välja arvatud juhul, kui võrdõigusasutus tegutseb enda otsuse täitmise või kohtuliku läbivaatamise menetluses poolena või toimib amicus curiae'na.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 34

Komisjoni ettepanek

(34) Sätted, milles käsitletakse võrdõigusasutuste õigust osaleda kohtumenetluses, ei muuda **ohvrite** ning **ohvrite** õigusi kaitsvate ühingute, organisatsioonide või muude juriidiliste isikute (kellel on koosõlas siseriiklikus õiguses sätestatud kriteeriumidega õigustatud huvi tagada direktiivide 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL järgimine) õigusi, nagu need on sätestatud kõnealustes direktiivides.

Muudatusettepanek

(34) Sätted, milles käsitletakse võrdõigusasutuste õigust osaleda kohtumenetluses, ei muuda **diskrimineerimist kogenud isikute** ning **diskrimineerimist kogenud isikute** õigusi kaitsvate ühingute, organisatsioonide või muude juriidiliste isikute (kellel on koosõlas siseriiklikus õiguses sätestatud kriteeriumidega õigustatud huvi tagada direktiivide 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL järgimine) õigusi, nagu need on sätestatud kõnealustes direktiivides.

Võrdõigusasutuste roll kohtumenetluses tuleks selgelt määratleda, et vältida tarbetut kattuvust teiste õigusi jälgivate asutuste ülesannetega, tagada diskrimineerimise tasakaalustatud käsitus ja hoiduda kattuvatest meetmetest.

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 35

Komisjoni ettepanek

(35) Võrdõigusasutuste töö tulemuslikkus sõltub ka sellest, kas diskrimineerimisosus olevatele rühmadele antakse täielik juurdepääs nende teenustele. Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti korraldatud uuringu⁷² raames teatas 71 % etniliste või sisserändajate vähemusrühmade liikmetest, et nad ei ole teadlikud ühestki organisatsioonist, mis pakub **diskrimineerimise ohvritele** tuge või nõu. Selle juurdepääsu toetamise põhimeetmena **peavad liikmesriigid** tagama, et inimesed teaksid oma õigusi ning oleksid teadlikud võrdõigusasutuste olemasolust ja

Muudatusettepanek

(35) Võrdõigusasutuste töö tulemuslikkus sõltub ka sellest, kas diskrimineerimisosus olevatele rühmadele antakse täielik juurdepääs nende teenustele. Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti korraldatud uuringu⁷² raames teatas 71 % etniliste või sisserändajate vähemusrühmade liikmetest, et nad ei ole teadlikud ühestki organisatsioonist, mis pakub **diskrimineerimist kogenud isikutele** tuge või nõu. Selle juurdepääsu toetamise põhimeetmena **peab iga liikmesriik andma teavet kõigis oma ametlikes keeltes, tagama sellele ligipääsu puuetega**

pakutavatest teenustest. See on eriti oluline ebasoodsas olukorras olevate rühmade ja rühmade puhul, kelle juurdepääsu sellele teabele võib takistada näiteks nende **majanduslik** seisund, puue, kirjaoskuse tase või veebipõhiste vahendite juurdepääsu puudumine.

⁷² Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti uuring EU-MIDIS II.

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 36

Komisjoni ettepanek

(36) Kõigile tuleks tagada võrdsel alusel juurdepääs võrdõigusasutuste teenustele ja väljaannetele. Selleks tuleks kindlaks teha ja kõrvaldada võimalikud võrdõigusasutuste teenustele juurdepääsu takistavad tegurid. Teenused peaksid olema kaebuse esitajatele tasuta. Samuti peaksid liikmesriigid tagama, et võrdõigusasutuste teenused on kõigile potentsiaalsetele **ohvritele** kättesaadavad kogu nende territooriumil, näiteks kohalike büroode, sealhulgas mobiilsete büroode loomise, kohalike kampaaniate korraldamise või kohalike delegaatide või kodanikuühiskonna organisatsioonidega **tehtava koostöö kaudu**.

inimestele ja edastama põhiteabe inglise keeles, tagamaks et inimesed teaksid oma õigusi ning oleksid teadlikud võrdõigusasutuste olemasolust ja pakutavatest teenustest. See on eriti oluline ebasoodsas olukorras olevate rühmade ja rühmade puhul, kelle juurdepääsu sellele teabele võib takistada näiteks nende **tervislik või sotsiaal-majanduslik** seisund, **vanus**, puue, kirjaoskuse tase, **kodakondsus, rahvusvähemusse kuulumine, keel, elanikustaatus, asumine äärepoolses või maapiirkonnas** või veebipõhiste vahendite juurdepääsu puudumine.

⁷² Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti uuring EU-MIDIS II.

Muudatusettepanek

(36) Kõigile tuleks tagada võrdsel alusel juurdepääs võrdõigusasutuste teenustele ja väljaannetele, **sealhulgas veebis**. Selleks tuleks kindlaks teha ja kõrvaldada võimalikud võrdõigusasutuste teenustele juurdepääsu takistavad tegurid. Teenused peaksid olema kaebuse esitajatele tasuta. Samuti peaksid liikmesriigid tagama, et võrdõigusasutuste teenused on kõigile potentsiaalsetele **diskrimineerimist kogenud isikutele** kättesaadavad kogu nende territooriumil, näiteks kohalike **ja piirkondlike** büroode, sealhulgas mobiilsete büroode loomise, **ligipääsetavate ja kasutajasõbralike digivahendite ja -platvormide loomisega võrdõigusasutustega suhtlemiseks**, kohalike kampaaniate korraldamise või

koostöö kaudu kohalike delegaatide, kohalike omavalitsuste, sotsiaalpartnerite, sealhulgas ametiühingute või kodanikuühiskonna organisatsioonidega, kes on kohandunud kohalike vajadustega. Erilist tähelepanu tuleb pöörata kõige haavatavamatele rühmadele. Kavandada tuleks inimõiguste ja diskrimineerimisvastase võitlusega teemalisi hariduskampaaniaid ning suunata need lastele ja kooliealistele noortele juba varasest east alates. Selliste hariduskampaaniate läbiviimise ja nendega seotud teabe ettevalmistamise, rakendamise ja levitamise tuleks kaasata sotsiaalpartnerid ja kodanikuühiskonna organisatsioonid.

Muudatusettepanek 36

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 36 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(36a) Selleks, et tagada juurdepääs oma teenustele võrdsetel alustel, peavad võrdõigusasutused tunnistama, et teatud elukutseid, mille esindajad on peamiselt naised, on pikka aega alahinnatud ja loomulikult peetud. Statistika meeste ja naiste palgaerinevuse kohta ei hõlma sageli suurt hulka naisi kogu ELis, kes ei saa mitteametliku töö tõttu nõuetekohaselt palka. Kui tasustamata kodu- ja hooldustöö oleks arvesse võetud, suureneks SKP paljudes liikmesriikides. Kodu- ja hooldustööde märkamata jätmine aitab otseselt kaasa naiste diskrimineerimisele tööhõive ja elukutse küsimustes. Kui need naised, kes tegelevad mitmesuguste mitteametliku töö vormidega, oleksid statistikasse kaasatud, oleks naiste suhteline ebasoodne olukord tööturul palju ilmsem, nagu ka nende

suutmatus saada kasu tööturu reguleerimisest, eelkõige diskrimineerimisvastastest sätetest. Võrdõigusasutustel peab olema võtmeroll selliste ametialaste diskrimineerimisjuhtumite nähtavaks tegemisel, täpsemalt andmete kogumise, aruannete edendamise ja avaliku poliitika soovitamise kaudu, et teha selgeks, et kodu- ja hooldustööd on reaalsed ametid, kus tegutsevad miljonid ELi töötajad.

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 37

Komisjoni ettepanek

(37) Liit ja kõik liikmesriigid on ühinenud ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga⁷³, mis sisaldab kohustust keelata diskrimineerimine puude alusel ning tagada puuetega inimestele võrdne ja tulemuslik õiguskaitse diskrimineerimise eest mis tahes alusel. Käesolevat direktiivi tuleks tõlgendada kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga. Selleks et tagada puuetega inimestele võrdne ja tulemuslik õiguskaitse ning kõigi võrdõigusasutuste teenuste ja tegevuste kättesaadavus, on vaja tagada juurdepääsetavus kooskõlas **direktiivis** (EL) 2019/882 sätestatud nõuetega ja mõistlikud abinõud. Võrdõigusasutused peaksid tagama füüsilise ja digitaalse⁷⁴ juurdepääsetavuse, ennetades tõkkeid, millega puuetega inimesed võivad teenustele ja teabele juurdepääsul kokku puutuda, ja kõrvaldades need, ning pakkuma mõistlikke abinõusid, tehes vajaduse korral konkreetsel juhul vajalikke ja asjakohaseid muudatusi ja kohandusi.

Muudatusettepanek

(37) Liit ja kõik liikmesriigid on ühinenud ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga⁷³, mis sisaldab kohustust keelata diskrimineerimine puude alusel ning tagada puuetega inimestele võrdne ja tulemuslik õiguskaitse diskrimineerimise eest mis tahes alusel. Käesolevat direktiivi tuleks tõlgendada kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga. Selleks et tagada puuetega inimestele võrdne ja tulemuslik õiguskaitse ning kõigi võrdõigusasutuste teenuste ja tegevuste kättesaadavus, on vaja tagada juurdepääsetavus kooskõlas **direktiivides (EL) 2016/2102 ja** (EL) 2019/882 sätestatud nõuetega ja mõistlikud abinõud. Võrdõigusasutused peaksid tagama füüsilise ja digitaalse⁷⁴ juurdepääsetavuse, ennetades tõkkeid, millega puuetega inimesed võivad teenustele ja teabele juurdepääsul kokku puutuda, ja kõrvaldades need, ning pakkuma mõistlikke abinõusid, tehes vajaduse korral konkreetsel juhul vajalikke ja asjakohaseid muudatusi ja kohandusi. **Võrdõigusasutused peaksid oma volituste**

raames käsitlema kõiki puuetega inimeste diskrimineerimise vorme kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga, sealhulgas otsene ja kaudne diskrimineerimine, mõistlike abinõude võtmisest keeldumine, seotusel põhinev diskrimineerimine, ahistamine, korraldus diskrimineerida, ohvristamine ja vaenukõne.

⁷³ ELT L 23, 27.1.2010, lk. 37.

⁷⁴ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/2102, mis käsitleb avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavust (ELT L 327, 2.12.2016, lk 1–15) ja seonduvat rakendusotsust.

⁷³ ELT L 23, 27.1.2010, lk. 37.

⁷⁴ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/2102, mis käsitleb avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavust (ELT L 327, 2.12.2016, lk 1–15) ja seonduvat rakendusotsust.

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 38

Komisjoni ettepanek

(38) Vastastikuse õppimise, sidususe ja järjepidevuse seisukohast on väga oluline võimaldada võrdõigusasutustel pikaajaliselt korrapäraselt koordineerida ja teha koostööd eri tasanditel ning see võib laiendada nende töö ulatust ja mõju. **Võrdõigusasutused peaksid tegema koostööd eelkõige sama liikmesriigi ja teiste liikmesriikide muude võrdõigusasutustega, sealhulgas Euroopa Liidu riiklike võrdõiguslikkust edendavate asutuste võrgustiku (Equinet) raames, ning kohaliku, piirkondliku, riikliku, liidu ja rahvusvahelise tasandi avaliku ja erasektori üksustega, nagu kodanikuühiskonna organisatsioonid, andmekaitseasutused, ametiühingud, töö- ja haridusinspeksioonid, õiguskaitseasutused,**

Muudatusettepanek

(38) Vastastikuse õppimise, sidususe ja järjepidevuse seisukohast on väga oluline võimaldada võrdõigusasutustel pikaajaliselt korrapäraselt koordineerida ja teha koostööd eri tasanditel ning see võib laiendada nende töö ulatust ja mõju. **Kui ühes ja samas liikmesriigis on mitu võrdõigusasutust, tuleks pädevuste kattumisest hoidumiseks, ühismeetmete võimaldamiseks ja ressursside kasutamise optimeerimiseks tagada nende vaheline koordineerimine ning nende pädevusi tuleks vastavalt kohandada. Võrdõigusasutused peaksid ühtlasi tegema koostööd teiste liikmesriikide muude võrdõigusasutustega, sealhulgas Euroopa Liidu riiklike võrdõiguslikkust edendavate asutuste võrgustiku (Equinet)**

riigi tasandil inimõiguste kaitse eest vastutavad ametid, liidu vahendeid haldavad asutused, romade riiklikud kontaktpunktid, **tarbijaasutused** ning riiklikud sõltumatud mehhanismid ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni edendamiseks, kaitsmiseks ja järelevalveks. Sellise koostöö hulka ei tohiks kuuluda isikuandmete (st võrdõiguslikkust käsitlevad andmed sellisel kujul, et üksikisikuid on võimalik tuvastada) vahetamine.

raames, ning kohaliku, piirkondliku, riikliku, liidu ja rahvusvahelise tasandi avaliku ja erasektori üksustega, nagu **sotsiaalpartnerid**, kodanikuühiskonna organisatsioonid, **liidu organid ja asutused**, andmekaitseasutused, ametiühingud, töö- ja haridusinspeksioonid, õiguskaitseasutused, riigi tasandil inimõiguste kaitse eest vastutavad ametid, **riikide statistikaametid**, liidu vahendeid haldavad asutused, romade riiklikud kontaktpunktid, **põlisrahvaste rühmad, näiteks saami parlamendid, tarbijakaitseasutused** ning riiklikud sõltumatud mehhanismid ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni edendamiseks, kaitsmiseks ja järelevalveks. Sellise koostöö hulka ei tohiks kuuluda isikuandmete (st võrdõiguslikkust käsitlevad andmed sellisel kujul, et üksikisikuid on võimalik tuvastada) vahetamine. **Lisaks tuleks võrdõigusasutuste kaasamisel töökohaga seotud küsimustes austada sotsiaalpartnerite autonoomiat, pädevust ja eelisõigusi ning kõigi asjaomaste valitsusasutuste, sealhulgas tööinspeksioonide, riiklike kohtute ja seadusjärgsete kohtute tunnustatud pädevusi kooskõlas siseriikliku õiguse ja tavaga.**

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 39

Komisjoni ettepanek

(39) Võrdõigusasutused ei saa täita täiel määral oma rolli võrdse kohtlemise ekspertidena, kui nendega ei konsulteerita direktiividest 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL tulenevate õiguste ja kohustustega seotud küsimustes piisavalt varakult. Seepärast

Muudatusettepanek

(39) Võrdõigusasutused ei saa täita täiel määral oma rolli võrdse kohtlemise ekspertidena, kui nendega ei konsulteerita direktiividest 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL tulenevate õiguste ja kohustustega seotud küsimustes piisavalt varakult. Seepärast

peaksid liikmesriigid kehtestama läbipaistvad menetlused, et tagada õigeaegne konsulteerimine. Samuti peaksid need võimaldama võrdõigusasutustel anda soovitusi ja *need avaldada*.

peaksid liikmesriigid kehtestama läbipaistvad menetlused, et tagada õigeaegne konsulteerimine. Samuti peaksid need võimaldama võrdõigusasutustel anda soovitusi, *need avaldada ja ajakohastada neid nii tihti kui nad seda vajalikuks peavad*.

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 40

Komisjoni ettepanek

(40) Võrdõiguslikkust käsitlevad andmed on väga olulised, et suurendada teadlikkust, kõita inimeste tähelepanu, teha kindlaks diskrimineerimise määre, kajastada aja jooksul täheldatud suundumusi, tõendada *diskrimineerimisjuhtumist*, hinnata võrdõiguslikkusalaste õigusaktide rakendamist, näidata vajadust võtta positiivseid meetmeid, anda panus tõenduspõhisesse poliitikakujundamisse⁷⁵. Võrdõigusasutustel on oma roll nende eesmärkide jaoks asjakohaste võrdõiguslikkust käsitlevate andmete väljatöötamises, näiteks korraldades korrapäraseid ümarlaudu, kus osalevad kõik asjaomased üksused. Samuti peaksid nad koguma ja analüüsima andmeid oma tegevuse kohta või korraldama uuringuid ning neil peaks olema võimalus saada ja kasutada statistilist teavet, mille on kogunud teised avalik-õiguslikud või eraõiguslikud üksused, nagu riiklikud statistikaametid, kohtud, töö- ja haridusinspeksioonid, ametiühingud või kodanikuühiskonna organisatsioonid, kui see teave puudutab küsimusi, mis on neile usaldatud direktiivide 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL alusel. Asjaomane statistiline teave ei tohiks sisaldada isikuandmeid.

Muudatusettepanek

(40) Võrdõiguslikkust käsitlevad andmed, *eelkõige sooliselt eristatud andmed ja soopõhine statistika*, on väga olulised, et suurendada teadlikkust, kõita inimeste tähelepanu, teha kindlaks diskrimineerimise määre, kajastada aja jooksul täheldatud suundumusi *ja muutusi sotsiaalsetes hoiakutes*, tõendada *diskrimineerimise, sealhulgas mitmekordse ja interseksionaalse diskrimineerimise olemasolu*, hinnata võrdõiguslikkusalaste õigusaktide rakendamist, näidata vajadust võtta positiivseid meetmeid, anda panus tõenduspõhisesse poliitikakujundamisse⁷⁵. Võrdõigusasutustel on oma roll nende eesmärkide jaoks asjakohaste võrdõiguslikkust käsitlevate andmete väljatöötamises, näiteks korraldades korrapäraseid ümarlaudu, kus osalevad kõik asjaomased üksused. Samuti peaksid nad koguma ja analüüsima *liigitatud* andmeid oma tegevuse kohta või korraldama *või tellima* uuringuid, *teadusuuringuid ja uurimusi* ning neil peaks olema võimalus saada ja kasutada statistilist teavet, mille on kogunud teised avalik-õiguslikud või eraõiguslikud üksused, nagu riiklikud statistikaametid, kohtud, töö- ja haridusinspeksioonid,

ametiühingud, *meedia* või kodanikuühiskonna organisatsioonid, kui see teave puudutab küsimusi, mis on neile usaldatud direktiivide 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL alusel. Asjaomane statistiline teave ei tohiks sisaldada isikuandmeid *ja see peaks olema esitatud ligipääsetavas vormis, et võrdõigusasutused saaksid seda hõlpsasti kasutada. Liikmesriigid peaksid tagama, et võrdõigusasutused saavad andmete kogumise ja analüüsimisega seotud ülesannete täitmiseks piisavalt rahalisi vahendeid. Võrdõigusasutuste töös võrdõiguslikkust käsitlevate andmetega tuleks arvesse võtta olemasolevaid suuniseid ja ressursse võrdõiguslikkust käsitlevate andmete kohta, sealhulgas neid, mis on välja töötatud ELi mittediskrimineerimise, võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse kõrgetasemelise töörühma võrdõiguslikkust käsitlevate andmete alarühma raames.*

⁷⁵ Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule nõukogu direktiivi 2000/43/EÜ (millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust (rassilise võrdõiguslikkuse direktiiv)) ja nõukogu direktiivi 2000/78/EÜ (millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel (võrdse tööalase kohtlemise direktiiv)) kohaldamise kohta (SWD(2021) 63 final).

⁷⁵ Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule nõukogu direktiivi 2000/43/EÜ (millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust (rassilise võrdõiguslikkuse direktiiv)) ja nõukogu direktiivi 2000/78/EÜ (millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel (võrdse tööalase kohtlemise direktiiv)) kohaldamise kohta (SWD(2021) 63 final).

Muudatusettepanek 41

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 41**

Komisjoni ettepanek

(41) **Lisaks** oma tegevuse aastaaruande **avaldamisele** peaksid **võrdõigusasutused** avaldama **korrapäraselt** aruande, milles antakse üldine hinnang liikmesriikides nende tegevusvaldkonnas toimuvale diskrimineerimisele. Aruanne peaks andma teavet avalik-õiguslikele ja eraõiguslikele üksustele ning olema suuniseks võrdõigusasutuste tulevikuprioriteetide kindlaksmääramisel. Aruanded ei tohiks sisaldada isikuandmeid.

Muudatusettepanek

(41) **Võrdõigusasutused peavad avaldama** oma tegevuse **kohta** aastaaruande. **Iga kolme aasta järel** peaksid **nad oma tegevuse aastaaruande osana** avaldama **lisaks** aruande, milles antakse üldine hinnang liikmesriikides nende tegevusvaldkonnas toimuvale diskrimineerimisele. Aruanne peaks andma teavet, **soovitusi ja nende järelmeetmeid** avalik-õiguslikele ja eraõiguslikele üksustele ning olema suuniseks võrdõigusasutuste tulevikuprioriteetide kindlaksmääramisel. Aruanded ei tohiks sisaldada isikuandmeid. **Võrdõigusasutustele tuleks anda neile usaldatud aruandlusülesannete täitmiseks piisavad vahendid.**

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 42

Komisjoni ettepanek

(42) Võrdõigusasutused peaksid võtma vastu mitmeaastase programmi, et määrata kindlaks oma tulevikuvision ja organisatsiooni eesmärgid. See peaks võimaldama neil tagada aja jooksul oma erinevate töösuundade sidususe ja tegeleda pikaajalise tegevuskava raames nende tegevusvaldkonda kuuluvate süsteemsete diskrimineerimisprobleemidega.

Muudatusettepanek

(42) Võrdõigusasutused peaksid võtma vastu mitmeaastase programmi, et määrata kindlaks oma tulevikuvision ja organisatsiooni eesmärgid. See peaks võimaldama neil tagada aja jooksul oma erinevate töösuundade sidususe ja tegeleda pikaajalise tegevuskava raames nende tegevusvaldkonda kuuluvate **struktuursete või** süsteemsete diskrimineerimisprobleemidega, **sealhulgas internetis. Sellise asutuse kõigi volitustega seotud pädevust ja õigusi tuleks ühtlustada ja suurendada nii, et igal volitusel oleks võimalikult lai pädevus ja õigused, mis on kõigil muudel volitustel.**

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 43

Komisjoni ettepanek

(43) Selleks et hinnata käesoleva direktiivi tulemuslikkust, on vaja kehtestada mehhanism selle kohaldamise jälgimiseks ning lisaks nõuete täitmise järelevalvele hinnata ka selle praktilist mõju. Asjaomase järelevalve **ja kohaldamisaruande korrapärase koostamise** eest peaks vastutama komisjon. **Selleks et tagada ühetaolised tingimused, et täita artikli 16 lõike 2 kohast liikmesriikide aruandluskohustust käesoleva direktiivi praktilise mõju kohta, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised, et koostada loetelu asjakohastest näitajatest, mille alusel tuleks andmeid koguda. Järelevalve ei tohiks hõlmata isikuandmete töötlemist.**

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 43 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(43) Selleks et hinnata käesoleva direktiivi tulemuslikkust, on vaja kehtestada mehhanism selle kohaldamise jälgimiseks ning lisaks nõuete täitmise järelevalvele hinnata ka selle praktilist mõju. Asjaomase järelevalve eest peaks vastutama komisjon, **kes peaks ühtlasi koostama korrapäraselt iga kolme aasta tagant kohaldamisaruande, tuginedes liikmesriikidelt saadud teabele ning asjaomasele lisateabele, mis Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet, Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut ja Equinet on kogunud riiklikul ja liidu tasandil võrdõigusasutustelt ja muudelt sidusrühmadelt.**

(43a) Selleks et tagada ühetaolised tingimused käesolevast direktiivist tulenevate liikmesriikide aruandluskohustuste rakendamiseks, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada loetelu ühistest näitajatest, millega mõõta käesoleva direktiivi praktilist mõju. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et

kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes^{1a} sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

^{1a} *ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.*

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 44

Komisjoni ettepanek

(44) Käesolevas direktiivis sätestatakse miinimumnõuded, võimaldades liikmesriikidel kehtestada soodsamaid sätteid või need säilitada. Käesoleva direktiivi rakendamisega ei või põhjendada liikmesriigis valitseva olukorra halvenemist.

Muudatusettepanek

(44) Käesolevas direktiivis sätestatakse miinimumnõuded, võimaldades liikmesriikidel kehtestada soodsamaid sätteid või need säilitada. ***Seetõttu ergutatakse liikmesriike kehtestama või säilitama soodsamaid sätteid.*** Käesoleva direktiivi rakendamisega ei või põhjendada liikmesriigis valitseva olukorra halvenemist.

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 48

Komisjoni ettepanek

(48) Kui võrdõigusasutuste ülesannete täitmiseks on vaja töödelda ***isikuandmete***

Muudatusettepanek

(48) Kui võrdõigusasutuste ülesannete täitmiseks on vaja töödelda ***määruse (EL)***

eriliike, nimelt andmeid rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude või seksuaalse sättumuse kohta, peaksid liikmesriigid ka tagama, et siseriiklikus õiguses austatakse andmekaitseõiguse olemust ning nähakse ette sobivad ja konkreetsed meetmed põhiõiguste ja andmesubjekti huvide kaitsmiseks kooskõlas määruse (EL) 2016/679 artikli 9 lõike 2 punktiga g. Selliste kaitsemeetmete hulka peaksid kuuluma näiteks sise-eeskirjad ja abinõud, et tagada võimalikult väheste andmete kogumine, sealhulgas võimaluse korral isikuandmete anonüümimise kaudu; rakendada isikuandmete pseudonüümimist ja krüpteerimist; takistada volitamata juurdepääsu isikuandmetele ja nende edastamist ning tagada, et isikuandmeid ei töödelda kauem, kui on vajalik selle eesmärgi saavutamiseks, milleks neid töödeldakse.

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 1 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Käesolevas direktiivis sätestatakse võrdõigusasutuste toimimise miinimumnõuded eesmärgiga parandada nende tulemuslikkust ja tagada nende sõltumatus, et tugevdada direktiividest 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL tuleneva võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamist.

Muudatusettepanek 48

2016/679 tähenduses isikuandmete eriliike, peaksid liikmesriigid ka tagama, et siseriiklikus õiguses austatakse andmekaitseõiguse olemust ning nähakse ette sobivad ja konkreetsed meetmed põhiõiguste ja andmesubjekti huvide kaitsmiseks kooskõlas määruse (EL) 2016/679 artikli 9 lõike 2 punktiga g. Selliste kaitsemeetmete hulka peaksid kuuluma näiteks sise-eeskirjad ja abinõud, et tagada võimalikult väheste andmete kogumine, sealhulgas võimaluse korral isikuandmete anonüümimise kaudu; rakendada isikuandmete pseudonüümimist ja krüpteerimist; takistada volitamata juurdepääsu isikuandmetele ja nende edastamist ning tagada, et isikuandmeid ei töödelda kauem, kui on vajalik selle eesmärgi saavutamiseks, milleks neid töödeldakse.

Muudatusettepanek

1. Käesolevas direktiivis sätestatakse võrdõigusasutuste toimimise miinimumnõuded eesmärgiga parandada nende tulemuslikkust ja tagada nende **volitused, pädevus, sõltumatus ja autonoomia**, et tugevdada **Euroopa Liidu lepingus, Euroopa Liidu toimimise lepingus ja põhiõiguste hartas sätestatud ning** direktiividest 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL tuleneva võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamist.

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Selleks et järgida direktiivi 2006/54/EÜ artiklis 4 ja direktiivis 2010/41/EL sätestatud diskrimineerimiskeeldu, ning nagu see tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, tagavad liikmesriigid, et oma käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmisel ja juhul, kui võrdõigusasutused täidavad selle direktiivi kohaseid ülesandeid, kohaldatakse võrdse kohtlemise põhimõtet kõigi isikute suhtes kogu nende mitmekesisuses, olenemata nende soost, sotsiaalsest soost, sooidentiteedist, soolisest eneseväljendusest ja sootunnustest.

Muudatusettepanek 49

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid määravad ühe või mitu asutust (edaspidi „võrdõigusasutused“), **kes teostavad** käesolevas direktiivis sätestatud pädevust.

Liikmesriigid määravad ühe või mitu asutust (edaspidi „võrdõigusasutused“) **ja võtavad vajalikud meetmed, et need saaksid teostada** käesolevas direktiivis sätestatud pädevust. **Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutused on institutsionaalselt ühtlaselt üles ehitatud, et see ei takistaks neid oma pädevust teostamast.**

Muudatusettepanek 50

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Võrdõigusasutus võib moodustada sellise ameti osa, mille ülesanne on tegeleda riigisisisel tasandil inimõiguste või üksikisiku õiguste kaitsega.

Muudatusettepanek

Võrdõigusasutus võib moodustada sellise ameti osa, mille ülesanne on tegeleda riigisisisel tasandil inimõiguste või üksikisiku õiguste kaitsega. ***Kui võrdõigusasutused on sellise ameti osa, tagavad liikmesriigid, et nad on nähtavad ja kaasatud kõigis etappides, ning võimaldavad protsessi täielikku läbipaistvust ja aruandekohustust.***

Muudatusettepanek 51

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutused tegelevad ühe või mitme diskrimineerimise põhjusega, keskendudes selgelt ja asjakohaselt igale alusele.

Muudatusettepanek 52

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 2 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Võrdõigusasutused tagavad juhtivatel ja kõrgema juhtkonna ametikohtadel soolise võrdsuse, millega kajastatakse ühiskonna mitmekesisust laiemalt.

Muudatusettepanek 53

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid võtavad meetmeid tagamaks, et võrdõigusasutused on oma ülesannete täitmisel ja pädevuse teostamisel sõltumatud ning vabad välisest mõjust, eelkõige oma õigusliku struktuuri, vastutuse, eelarve, personali ja organisatsioonilistes küsimustes.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid võtavad meetmeid tagamaks, et võrdõigusasutused on oma ülesannete täitmisel, **eesmärkide ja meetmete üle otsustamisel** ja pädevuse teostamisel **täiesti** sõltumatud, **autonoomsed** ning vabad välisest mõjust, eelkõige oma õigusliku struktuuri, vastutuse, eelarve, **vahendite**, personali, **teabevahetuse** ja organisatsioonilistes küsimustes.

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Säilitamaks võrdõigusasutuste olemus sõltumatute asutustena, tagavad liikmesriigid, et võrdõigusasutusi ei looda ministriumis, valitsusasutuses ega valitsuselt juhiseid saavas või küsivas asutuses.

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid näevad ette läbipaistvad **normid ja kaitsemeetmed võrdõigusasutuste töötajate, eelkõige juhtival ametikohal olevate isikute** valimise, ametisse nimetamise, ametist vabastamise ja võimaliku huvide konflikti kohta, et tagada **nende** pädevus ja sõltumatus.

2. Liikmesriigid näevad ette läbipaistvad, **osalusel ja pädevusel põhinevad normid, menetlused ja kaitsemeetmed võrdõigusasutuste töötajate** valimise, ametisse nimetamise, ametist vabastamise ja võimaliku huvide konflikti kohta, **näiteks konsulteerides töötajate valikumenetluse käigus ekspertidega. Kõnealused normid,**

menetlused ja kaitsemeetmed puudutavad eelkõige juhtivatel ametikohtadel olevaid isikuid, näiteks võrdõigusasutusi haldavate nõukogude liikmeid, võrdõigusasutuste juhte, võrdõigusasutuste juhatajate asetäitjaid või vajaduse korral võrdõigusasutuste ajutisi juhte, et tagada võrdõigusasutuste pädevus ja nende täielik sõltumatus mis tahes välisest või sisemisest sekkumisest.

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et eelkõige võrdõigusasutuste sisestruktuuris on kehtestatud asjakohased kaitsemeetmed, et kindlustada nende pädevuste sõltumatu teostamine, eeskätt siis, kui mõned pädevused eeldavad erapooletust ja teised pädevused on suunatud *ohvrite* toetamisele.

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et eelkõige võrdõigusasutuste sisestruktuuris on kehtestatud asjakohased kaitsemeetmed, et kindlustada nende pädevuste sõltumatu teostamine, eeskätt siis, kui mõned pädevused eeldavad erapooletust ja teised pädevused on suunatud *diskrimineerimist kogenud isikute* toetamisele, *võimaldades samal ajal koostööd ja koordineerimist volituste vahel ning töötajate kogemuste ja tavade jagamist, et edendada sidusust ja kasutada parimal viisil ära töötajate eksperditeadmisi.*

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Liikmesriigid tagavad, et mitmes valdkonnas tegutsevate asutuste sisestruktuuris on kehtestatud asjakohased kaitsemeetmed, et kindlustada *asutuse* volituste sõltumatu täitmine

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid tagavad, et mitmes valdkonnas tegutsevate asutuste sisestruktuuris *ja tegevuses* on kehtestatud asjakohased kaitsemeetmed, et kindlustada *nende ülesannete tulemuslik ja* volituste

võrdõiguslikkuse valdkonnas.

sõltumatu täitmine võrdõiguslikkuse valdkonnas *ilma välise mõjuta*.

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et igale võrdõigusasutusele antakse personal ning tehnilised ja rahalised vahendid, mis on vajalikud kõigi tema ülesannete täitmiseks ja kõigi tema pädevuste tulemuslikuks teostamiseks kõikide põhjuste puhul ja kõigis valdkondades, mida reguleeritakse direktiividega 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL, sealhulgas pädevuse laienemise, kaebuste arvu suurenemise, kohtukulude tekkimise ja automatiseeritud süsteemide kasutamise *korral*.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad *kooskõlas oma riikliku eelarvemenetlusega*, et igale võrdõigusasutusele antakse *eelarve- ja finantsautonoomia, stabiilne* personal ning *materiaalsed*, tehnilised ja rahalised vahendid, mis on vajalikud kõigi tema ülesannete täitmiseks ja kõigi tema pädevuste tulemuslikuks teostamiseks kõikide põhjuste puhul ja kõigis valdkondades, mida reguleeritakse direktiividega 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL, sealhulgas *juhul, kui võrdõigusasutused kuuluvad mitme volitusega organisse, ning* pädevuse laienemise, kaebuste arvu suurenemise, kohtukulude tekkimise ja *eriteadmiste kasutamise puhul diskrimineerimise ohtu tekitavates arenguvaldkondades näiteks* automatiseeritud süsteemide kasutamise *puhul. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutustele eraldatakse nende eelarve stabiilselt, et nende eelarve kavandatakse mitmeaastaselt ning et nende ressursse ja eelarvet suurendatakse vastavalt nende pädevuse suurendamisele. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutuste eelarvest kaetakse kulud, mida võib olla raske ette näha, näiteks kohtuvaidlustega seotud kulud.*

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) võtavad vastu strateegia, et suurendada kogu oma territooriumil elanikkonna teadlikkust direktiividest 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL tulenevatest õigustest ning **võrdõigusasutustest** ja nende teenustest, pöörates erilist tähelepanu diskrimineerimisoshus **olevatele isikutele** ja rühmadele;

Muudatusettepanek

a) võtavad vastu strateegia, et suurendada kogu oma territooriumil elanikkonna teadlikkust direktiividest 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL tulenevatest õigustest ning **nende kasutamise viisidest ning võrdõigusasutuste olemasolust ja pädevusest ning** nende teenustest, pöörates erilist tähelepanu diskrimineerimisoshus **isikutele, näiteks noortele, perekondadele nende mitmekesisuses ja diskrimineerimisoshus olevatele** rühmadele **ning tehes seda viisil ja vormis, mis on kõikidele juurdepääsetav;**

Muudatusettepanek 60

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõik 1 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

(b) tagavad, **et võrdõigusasutused tegelevad diskrimineerimise ennetamise ja võrdse kohtlemise edendamise ja võtavad vastu strateegia, milles määratakse kindlaks, kuidas nad osalevad avalikus arutelus, suhtlevad diskrimineerimisoshus olevate isikute ja rühmadega, pakuvad koolitust ja suuniseid ning edendavad võrdõiguslikkusega seotud kohustusi, võrdõiguslikkuse peavoolustamist ja positiivseid meetmeid avaliku ja erasektori üksuste seas.**

Muudatusettepanek

b) tagavad **võrdõigusasutustele tingimused, et teha järgmist:**

i) tegeleda diskrimineerimise ennetamise ja võrdse kohtlemise edendamise ja tagada nende sõltumatus, kui nad võtavad vastu strateegia, milles määratakse kindlaks, kuidas nad osalevad avalikus arutelus, suhtlevad üksikisikute, sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna ja

diskrimineerimisohus rühmadega, ning tagada kaasav lähenemisviis, et võidelda läbipõimunud ja mitmekordse diskrimineerimise ning teatamata jätmise vastu;

ii) pakkuda avaliku ja erasektori üksikisikutele ja institutsioonidele koolitust, nõu ja suuniseid võrdõiguslikkuse edendamise ja saavutamise ning diskrimineerimise ennetamise heade tavade kohta;

iii) edendada avaliku ja erasektori üksustes võrdõiguslikkusega seotud kohustusi, võrdõiguslikkust ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist ning positiivseid meetmeid ning toetada võrdõiguslikkuse kohustuste, võrdõiguslikkuse ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise ning positiivsete meetmete rakendamist ja anda nende kohta suuniseid, ning

iv) suutma uurida diskrimineerimist, sealhulgas struktuurset või süsteemset diskrimineerimist, ning veebipõhist diskrimineerimist, sealhulgas kallutatust ja algoritmilist diskrimineerimist.

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Seejuures võtavad liikmesriigid ja võrdõigusasutused arvesse iga sihtrühma jaoks kõige asjakohasemaid teavitusvahendeid ja -viise. Nad keskenduvad eelkõige ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele, kelle juurdepääsu teabele võib takistada näiteks nende **majanduslik** seisund, vanus, puue, kirjaoskuse tase, kodakondsus, elanikustaatus või veebipõhistele

Muudatusettepanek

Seejuures võtavad liikmesriigid ja võrdõigusasutused arvesse iga sihtrühma jaoks kõige asjakohasemaid teavitusvahendeid ja -viise **ning kaasavad digivahendid ja sidepidamisvahendid**. Nad keskenduvad eelkõige ebasoodsas olukorras olevatele rühmadele, kelle juurdepääsu teabele võib takistada näiteks nende **tervislik või sotsiaal-majanduslik** seisund, vanus, puue, kirjaoskuse tase,

vahenditele juurdepääsu puudumine.

kodakondsus, *rahvusvähemusse kuulumine, keel*, elanikustaatus, *äärepoolsete ja maapiirkondade asukoht* või veebipõhiste vahenditele *avaliku või eraviisilise* juurdepääsu puudumine.

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Ohvrite abistamine

Muudatusettepanek

Ohvrite *ja diskrimineerimist kogenud isikute* abistamine

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutused on võimelised pakkuma *ohvritele abi, nagu on sätestatud lõigetes 2–4.*

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutused on võimelised pakkuma *käesoleva direktiivi kohaselt diskrimineerimist kogenud isikutele tasuta abi kooskõlas käesoleva direktiiviga.*

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Võrdõigusasutustel peab olema võimalik võtta vastu kaebusi diskrimineerimise kohta *nii* suuliselt, kirjalikult *kui ka* veebis.

Muudatusettepanek

2. Võrdõigusasutustel peab olema võimalik võtta vastu kaebusi diskrimineerimise kohta *kõigis võimalikes vormides, sealhulgas* suuliselt, kirjalikult *ja* veebis.

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Võrdõigusasutused **abistavad ohvreid ning teavitavad neid kõigepealt õigusraamistikust, mille hulka kuulub nõustamine vastavalt ohvri** konkreetsele olukorrale, võrdõigusasutuste **pakutavatest teenustest ja seonduvatest menetluslikest aspektidest**, samuti **kättesaadavatest õiguskaitsevahenditest**, sealhulgas **võimalusest** pöörduda kohtusse.

Muudatusettepanek

Võrdõigusasutused **osutavad diskrimineerimist kogenud isikutele ja nende volitatud ametiühingute esindajatele abi, sealhulgas õigusalast nõu ja teavet õigusraamistiku kohta, nõustamist, mis on suunatud diskrimineerimist kogenud isikute konkreetsele olukorrale ja vajadustele ning mis käsitleb** võrdõigusasutuste **pakutavaid teenuseid ja seonduvaid menetluslike aspekte**, samuti **kättesaadavaid õiguskaitsevahendeid**, sealhulgas **võimalust** pöörduda kohtusse.

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 3 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Võrdõigusasutused teavitavad **ohvreid** ka kohaldatavatest konfidentsiaalsusreeglitest, isikuandmete kaitsest ning võimalustest saada psühholoogilist või muud liiki asjakohast tuge teistelt asutustelt või organisatsioonidelt.

Muudatusettepanek

Võrdõigusasutused teavitavad **diskimineerimist kogenud isikuid** ka kohaldatavatest konfidentsiaalsusreeglitest, isikuandmete kaitsest ning võimalustest saada psühholoogilist või muud liiki asjakohast tuge teistelt asutustelt või organisatsioonidelt.

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 6 – lõige 3 – lõik 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Käesoleva lõike teises lõigus osutatud

teave esitatakse kättesaadaval viisil ja vormis, mis on kohandatud puuetega inimeste vajadustele.

Muudatusettepanek 68

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 4 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Võrdõigusasutused annavad kaebuse kohta esialgse hinnangu, mis põhineb asjaomaste poolte vabatahtlikult esitatud teabel. Liikmesriigid määravad kindlaks täpse korra, mille alusel võrdõigusasutus esialgse hinnangu annab.

Muudatusettepanek

Võrdõigusasutused võivad pakkuda diskrimineerimist kogenud isikutele esimest konsultatsiooni nende juhtumite kohta. Võrdõigusasutustel peab olema võimalik kehtestada selliste esimeste konsultatsioonide kord.

Muudatusettepanek 69

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 6 – lõige 4 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Võrdõigusasutused teavitavad kaebuse esitajaid oma esialgsest hinnangust ja sellest, kas kaebuse menetlemine lõpetatakse või kas on alust seda edasi menetleda, sealhulgas artiklites 7, 8 ja 9 sätestatud menetluste kaudu.

Muudatusettepanek

Pärast käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud esimest konsultatsiooni teavitavad võrdõigusasutused diskrimineerimist kogenud isikut oma järeldusest ja selle põhjustest ning sellest, kas kaebuse menetlemine lõpetatakse või kas on alust seda edasi menetleda, sealhulgas artiklites 7, 8, 8a ja 9 sätestatud menetluste kaudu.

Muudatusettepanek 70

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Vaidluse lahendamine kompromissiga

Muudatusettepanek 71

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Võrdõigusasutused võivad pakkuda pooltele võimalust lahendada vaidlus kompromissiga. See protsess toimub poolte nõusolekul ja seda võib juhtida võrdõigusasutus ise või mõni teine olemasolev spetsiaalne üksus, kellele võrdõigusasutus võib esitada tähelepanekuid. Selles protsessis osalemine ei takista pooltel kasutamast oma õigust pöörduda kohtusse.

Muudatusettepanek 72

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõik 1 a (uus)**

Muudatusettepanek

Alternatiivne vaidluste lahendamine

Muudatusettepanek

Võrdõigusasutustel või muudel olemasolevatel sihtotstarbelistel üksustel peab olema võimalik pakkuda vaidluspooltele võimalust lahendada vaidlus alternatiivse vaidluste lahendamise teel, sealhulgas lepitus- ja vahendusstruktuuri raames. Vaidluste alternatiivset lahendamist juhib võrdõigusasutus ise või mõni teine olemasolev sõltumatu eriotstarbeline üksus, millisel juhul võib võrdõigusasutus esitada sellele üksusele tähelepanekuid. Pooltel on võimalus saada sotsiaalpartneritelt abi või neid esindada. Lepitus- ja vahendusstruktuur koosneb mõlema vaidluspoole inimõigustealase õiguse ekspertidest. Kui vaidlus lahendatakse lepitus- ja vahendusstruktuuris, valmistavad asja ette erapooletud juristid. Lepitus- ja vahendusstruktuuri raames tehtud otsused on õiguslikult siduvad, tingimusel et mõlemad vaidluspooled on selles kokku leppinud.

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Sellise lepitus- ja vahendusmenetluse algatamiseks on vaja vaidluspoolte nõusolekut ning see ei takista pooltel kasutamast oma õigust pöörduda kohtusse, kui üks neist ei nõustu lepitus- ja vahendusstruktuuri raames tehtud otsusega. Selline lepitus- ja vahendusmenetlus ei asenda ega kahjusta olemasolevaid riiklikke lepitusmenetlusi, kui need menetlused suudavad pakkuda paremat diskrimineerimisvastast kaitset.

Muudatusettepanek 73

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõik 1 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad piisava aegumistähtaja tagamaks, et vaidluse pooltel on õigus pöörduda kohtusse, kui nad ei jõua lepitus- ja vahendusmenetluse lõpuks kokkuleppele. Aegumistähtaeg peatatakse lepitus- ja vahendusprotsessi ajal.

Muudatusettepanek 74

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Arvamused ja otsused

Uurimine

Muudatusettepanek 75

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et **kui võrdõigusasutused leiavad** kaebuse **põhjal** või omal algatusel, **et direktiivis** 2006/54/EÜ **või** 2010/41/EL sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet **võib olla rikutud, on neil asutustel õigus juhtumit põhjalikumalt uurida.**

Muudatusettepanek 76

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 2 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Eelkõige antakse selle raamistikuga võrdõigusasutustele tegelik õigus pääseda juurde teabele, mis on **vajalik** diskrimineerimise tuvastamiseks. Samuti nähakse **sellega** ette asjakohased mehhanismid, et **võrdõigusasutused saaksid** sel eesmärgil **asjaomaste avaliku sektori asutustega koostööd teha.**

Muudatusettepanek 77

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3**

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et **võrdõigusasutustel on volitused** kaebuse **alusel** või omal algatusel **tulemuslikult uurida, kas on rikutud direktiivides** 2006/54/EÜ **ja** 2010/41/EL sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet.

Muudatusettepanek

Eelkõige antakse selle raamistikuga võrdõigusasutustele tegelik õigus pääseda juurde teabele **ja dokumentidele**, mis on **vajalikud** diskrimineerimise tuvastamiseks, **sealhulgas õigus kohustada väidetavat diskrimineerijat ja mis tahes kolmandaid isikuid esitama taotluse korral teavet ja dokumente.** Samuti nähakse **selles** ette asjakohased mehhanismid **võrdõigusasutuste koostöök** asjaomaste **avalik-õiguslike asutustega, näiteks tööinspeksioonide või muude täitevasutustega, ning antakse võrdõigusasutustele volitused tagada, et sellised avalik-õiguslikud asutused teevad nendega** sel eesmärgil **koostööd. Võrdõigusasutused kohaldavad kogu saadud teabe ja kõigi saadud dokumentide suhtes konfidentsiaalsuspõhimõtet.**

Komisjoni ettepanek

3. Lisaks võivad liikmesriigid sätestada, et väidetav diskrimineeriija ja mis tahes kolmas isik on õiguslikult kohustatud esitama teabe ja dokumendid, mida võrdõigusasutused nõuavad.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 78

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Kui võrdõigusasutused peavad seda uurimiste nõuetekohaseks läbiviimiseks kasulikuks ja vajalikuks, võivad nad anda teistele pädevatele asutustele õiguse uurida, kas on rikutud direktiivides 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtet, ning neil on õigus tuvastada fakte, nagu on sätestatud käesolevas direktiivis.

Muudatusettepanek 79

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 4 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutused dokumenteerivad kirjalikult juhtumile antud hinnangu, sealhulgas kindlakstehtud faktid ja põhjendatud järelduse diskrimineerimise olemasolu kohta. Liikmesriigid otsustavad, kas selleks tuleb koostada mittesiduv arvamus või siduv ja täidetav otsus.

välja jäetud

Muudatusettepanek 80

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 4 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Kui see on asjakohane, sisaldavad arvamused ja otsused konkreetseid meetmeid tuvastatud rikkumise heastamiseks ja edasiste juhtumite ärahoidmiseks. Liikmesriigid kehtestavad asjakohased mehhanismid arvamuste järelmeetmete võtmiseks, näiteks tagasiside andmise kohustuse, ja otsuste täitmiseks.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 81

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 4 – lõik 3**

Komisjoni ettepanek

Võrdõigusasutused avaldavad isikuandmeid avaldamata oma arvamuste ja otsuste kokkuvõtet.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 82

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 8a

Arvamused ja otsused

1. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutustel on õigus juhtumi hindamist kirjalikult dokumenteerida. Võrdõigusasutused teevad kirjaliku hindamise käigus kindlaks juhtumi asjaolud ja esitavad põhjendatud

järelduse selle kohta, kas on toimunud diskrimineerimine. Liikmesriigid määravad teiste üksuste, näiteks sotsiaalpartneritega ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega konsulteerides kindlaks, kas võrdõigusasutused peavad juhtumeid hindama mittesiduvate arvamuste või siduvate täitmisele pööratavate otsuste abil.

2. Võrdõigusasutuste arvamused ja otsused sisaldavad erimeetmeid tuvastatud rikkumiste heastamiseks ja edasiste juhtumite ärahoidmiseks. Liikmesriigid kehtestavad asjakohased mehhanismid, et võtta järelmeetmeid mittesiduvate arvamuste suhtes, näiteks kohustus anda tagasisidet, ja võtta järelmeetmeid siduvate täitmisele pööratavate otsuste suhtes. Siduvate täitmisele pööratavate otsuste puhul võib võrdõigusasutustel olla pädevus määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi kooskõlas siseriikliku õiguse ja tavadega.

3. Võrdõigusasutused avaldavad isikuandmeid avaldamata oma arvamuste ja otsuste kokkuvõtted. Asjaomaste isikute isikuandmeid võib avaldada võrdõigusasutuste arvamustes ja otsustes, kui see on ette nähtud siseriiklikus õiguses ja selles sätestatud tingimustel, eelkõige võrdõigusasutuste otsuste täitmisele pööramiseks.

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 9 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutustel on õigus osaleda kohtumenetlustes haldus- ja tsiviilasjades,

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutustel on õigus osaleda kohtumenetlustes haldus- ja tsiviilasjades,

mis on seotud direktiivides 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamisega vastavalt lõigetele 2–5, ilma et see piiraks hagi vastuvõetavust käsitlevate siseriiklike õigusnormide kohaldamist.

mis on seotud direktiivides 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL sätestatud võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamisega vastavalt lõigetele 2 **ja** 3, ilma et see piiraks hagi vastuvõetavust käsitlevate siseriiklike õigusnormide kohaldamist.

Muudatusettepanek 84

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 9 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

2. Õigus osaleda kohtumenetluses hõlmab järgmist:

Muudatusettepanek

2. Õigus osaleda kohtumenetluses hõlmab **vähemalt** järgmist:

Muudatusettepanek 85

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 9 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) võrdõigusasutuse õigus tegutseda poolena artikli 8 **lõike** 4 kohaselt tehtud otsuse täitmise või kohtuliku läbivaatamise menetlustes;

Muudatusettepanek

a) võrdõigusasutuse õigus tegutseda poolena artikli 8**a** kohaselt tehtud otsuse täitmise või kohtuliku läbivaatamise menetlustes;

Muudatusettepanek 86

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 9 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) võrdõigusasutuse õigus esitada kohtule **amicus curiae** märkusi;

Muudatusettepanek

b) võrdõigusasutuse õigus esitada kohtule märkusi;

Muudatusettepanek 87

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 2 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

(c) võrdõigusasutuse õigus algatada menetlus või osaleda menetluses ühe või mitme *ohvri* nimel või toetuseks; *sellisel juhul on vajalik ohvri(te) nõusolek.*

Muudatusettepanek

c) võrdõigusasutuse õigus algatada menetlus või osaleda menetluses ühe või mitme *diskrimineerimist kogunud isiku* nimel või toetuseks *tingimusel, et neid isikuid on teavitatud;*

Muudatusettepanek 88

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 2 – punkt c a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ca) võrdõigusasutuse õigus algatada kohtumenetlus, kui ta on tuvastanud diskrimineerimise, kuid ükski kaebuse esitaja ei tegele juhtumiga; ning

Muudatusettepanek 89

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 2 – punkt c b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

cb) võrdõigusasutuse õigus osaleda kohtumenetlustes, kus kasutatakse kollektiivset õiguskaitset.

Muudatusettepanek 90

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutustel on õigus jälgida

võrdõiguslikkuse ja diskrimineerimisega tegelevate institutsioonide, vaidlusi lahendavate organite ja kohtute otsuste täitmist.

Muudatusettepanek 91

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutus saab algetada kohtumenetlusi enda nimel, eelkõige selleks, et tegeleda struktuurse ja süstemaatilise diskrimineerimisega juhtumite puhul, mille võrdõigusasutus on ise valinud nende arvukuse, raskusastme või õigusliku selguse vajaduse tõttu.

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutus saab algetada kohtumenetlusi enda nimel, eelkõige selleks, et tegeleda struktuurse ja süstemaatilise diskrimineerimisega ***või kaitsta avalikke huve*** juhtumite puhul, mille võrdõigusasutus on ise valinud nende arvukuse, raskusastme või õigusliku selguse vajaduse tõttu.

Muudatusettepanek 92

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 4**

Komisjoni ettepanek

4. ***Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutus ei esita kohtumenetluses tõendeid, mis on saanud artikli 8 lõike 3 kohaste õiguste kasutamise käigus, välja arvatud lõike 2 punktides a ja b osutatud juhtudel.***

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 93

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 5**

Komisjoni ettepanek

5. Liikmesriigid tagavad, et artikli 8 lõigete 2–4 kohaseid uurimisi ei algatata ega jätkata samal ajal, kui samas asjas on pooleli kohtumenetlus.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 94

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid tagavad, et artiklites 6, 7, 8 ja 9 osutatud menetlustes kaitstakse nõuetekohaselt asjaomaste füüsiliste ja juriidiliste isikute kaitseõigust. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutused kindlustavad tunnistajate ja rikkumisest teatajate ning võimaluse korral kaebuse esitajate konfidentsiaalsuse.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et artiklites 6, 7, 8, **8a, 9 ja 14** osutatud menetlustes kaitstakse nõuetekohaselt asjaomaste füüsiliste ja juriidiliste isikute kaitseõigust. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutused **kehtestavad asutusesisesest rikkumisest teatajate kaitseks asutusesisesest rikkumisest teatajate kontaktpunktid**, kindlustavad tunnistajate ja rikkumisest teatajate ning võimaluse korral kaebuse esitajate **ja väidetavate diskrimineerijate** konfidentsiaalsuse.

Muudatusettepanek 95

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Artikli 8 lõikes 4 osutatud otsuste suhtes kohaldatakse kohtulikku läbivaatamist vastavalt siseriiklikule õigusele.

Muudatusettepanek

Artiklis 8a osutatud otsuste suhtes kohaldatakse kohtulikku läbivaatamist vastavalt siseriiklikule õigusele.

Muudatusettepanek 96

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõik 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***Käesolev direktiiv ei piira
tööinspeksioonide ja muude
täitevasutuste pädevust.***

Muudatusettepanek 97

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõik 2 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***Käesolev direktiiv ei piira siseriikliku
õiguse, eeskirjade, menetluste ja tavade
kohaldamist, mis käsitlevad
sotsiaalpartnerite esindamist ja kaitsmist
kohtus, kollektiivse õiguskaitse
mehhanisme ega muid sotsiaalpartnerite
ning töötajate ja tööandjate esindajate
õigusi, eelisõigusi ja pädevusi, näiteks
neid, mis on seotud kollektiivlepingute
jõustamisega.***

Muudatusettepanek 98

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Juurdepääs, kättesaadavus ja mõistlikud
abinõud

Võrdne juurdepääs, kättesaadavus ja
mõistlikud abinõud

Muudatusettepanek 99

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid tagavad kõigile võrdse juurdepääsu võrdõigusasutuste teenustele ja väljaannetele ning kindlustavad, et kaebuste esitamist ei takistata.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad kõigile võrdse juurdepääsu võrdõigusasutuste teenustele ja väljaannetele ning kindlustavad, et kaebuste esitamist **ning diskrimineerimist kogenud isikute abistamist** ei takistata, **luues selleks kohalikud ja piirkondlikud bürood, sealhulgas mobiilsed bürood, ning luues juurdepäätavad ja kasutajasõbralikud digivahendid ja -platvormid.**

Muudatusettepanek 100

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutused osutavad kaebuse esitajatele tasuta kõiki teenuseid kogu riigi territooriumil, sealhulgas maapiirkondades ja äärealadel.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutused osutavad kaebuse esitajatele tasuta kõiki teenuseid, **sealhulgas kohtus esindamist**, kogu riigi territooriumil, sealhulgas maapiirkondades ja äärealadel **ning äärepoolseimates piirkondades.**

Muudatusettepanek 101

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 11 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid tagavad puuetega inimestele juurdepääsu ja näevad ette mõistlikud abinõud, et kindlustada neile võrdne juurdepääs võrdõigusasutuste **kõikidele** teenustele ja **tegevustele, mille hulka kuuluvad ohvrite abistamine, kaebuste käsitlemine, vaidluste lahendamine kompromissiga, teave ja**

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid tagavad puuetega inimestele **ja diskrimineerimisohus olevatele isikutele, näiteks LGBTI-inimestele ja rändajatele** juurdepääsu, **sealhulgas kooskõlas direktiividega (EL) 2016/2102 ja (EL) 2019/882, ning** näevad ette mõistlikud abinõud, et kindlustada neile võrdne juurdepääs võrdõigusasutuste

väljaanded ning ennetus-, edendamise- ja teadlikkuse suurendamise meetmed.

kõigile teenustele, *tegevustele* ja *teabele*, *mis hõlmab diskrimineerimist kogenud isikute abistamist*, kaebuste *esitamist ja käsitlemist*, *alternatiivseid* vaidluste *lahendamise mehhanisme*, *teavet* ja *väljaandeid* ning ennetus-, edendamise- ja teadlikkuse suurendamise meetmed.

Muudatusettepanek 102

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutustel on asjakohased mehhanismid, et teha oma pädevuse piires koostööd sama liikmesriigi teiste võrdõigusasutustega ning asjaomaste avaliku ja erasektori üksustega, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonidega riiklikul, piirkondlikul, kohalikul tasandil ja muudes liikmesriikides ning liidu ja rahvusvahelisel tasandil.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutustel, *ilma et see piiraks nende sõltumatust*, on asjakohased mehhanismid, et teha oma pädevuse piires koostööd sama liikmesriigi teiste võrdõigusasutustega, *teiste liikmesriikide võrdõigusasutustega, sealhulgas Euroopa Liidu riiklike võrdõiguslikkust edendavate asutuste võrgustiku (Equinet) raames*, ning asjaomaste avaliku ja erasektori üksustega, sealhulgas *kohalike omavalitsustega, sotsiaalpartneritega ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega* riiklikul, piirkondlikul, kohalikul tasandil ja muudes liikmesriikides ning liidu ja rahvusvahelisel tasandil. *Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutused teevad võrdsel viisil koostööd asjaomaste liidu organite ja asutustega, näiteks Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi ja Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametiga.*

Muudatusettepanek 103

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 13 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid kehtestavad läbipaistvad menetlused tagamaks, et valitsus ja muud avalik-õiguslikud asutused konsulteerivad õigeaegselt võrdõigusasutustega direktiividest 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL tulenevate õiguste ja kohustustega seotud õigusaktide, poliitika, menetluste, programmide ja tavade küsimuses.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid **rakendavad soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist tulemuslikult oma riiklikus poliitikas ja** kehtestavad läbipaistvad menetlused tagamaks, et valitsus ja muud avalik-õiguslikud asutused konsulteerivad õigeaegselt võrdõigusasutustega direktiividest 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL tulenevate õiguste ja kohustustega seotud õigusaktide, poliitika, menetluste, programmide ja tavade küsimuses.
Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutustel on vajalikud vahendid Equinetiga peetud konsultatsioonide tulemusel saadud tagasiside andmiseks.

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Andmete kogumine ja juurdepääs võrdõiguslikkust **käsitlevatele andmetele**

Muudatusettepanek

Andmete kogumine ja juurdepääs võrdõiguslikkust **käsitlevale statistikale**

Muudatusettepanek 105

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Kogutud andmed jaotatakse direktiividega 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL reguleeritud põhjuste ja valdkondade kaupa ning kooskõlas artiklis 16 osutatud näitajatega. Kogutud isikuandmed muudetakse anonüümseks või kui see ei ole võimalik, siis pseudonüümitakse.

Muudatusettepanek

2. Kogutud andmed jaotatakse direktiividega 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL reguleeritud põhjuste ja valdkondade kaupa ning kooskõlas artiklis 16 osutatud näitajatega, **võttes arvesse mitmekordset ja läbipõimunud diskrimineerimist.** Kogutud isikuandmed muudetakse anonüümseks või kui see ei ole võimalik, siis

pseudonüümitakse.

Muudatusettepanek 106

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutustel oleks juurdepääs direktiividest 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL tulenevate õiguste ja kohustustega seotud statistikale, mida koguvad avalik-õiguslikud ja eraõiguslikud üksused, sealhulgas riigiasutused, **ametiühingud**, äriühingud ja kodanikuühiskonna organisatsioonid, kui nad peavad sellist statistikat vajalikuks, et anda üldine hinnang diskrimineerimise olukorrale liikmesriigis ja koostada artikli 15 punktis c osutatud aruanne.

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutustel oleks juurdepääs direktiividest 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL tulenevate õiguste ja kohustustega seotud statistikale, mida koguvad avalik-õiguslikud ja eraõiguslikud üksused, sealhulgas riigiasutused, **sotsiaalpartnerid**, äriühingud ja kodanikuühiskonna organisatsioonid, kui nad peavad sellist statistikat vajalikuks, et anda üldine hinnang diskrimineerimise olukorrale liikmesriigis ja koostada **käesoleva direktiivi** artikli 15 punktis c osutatud aruanne. **Avaliku ja erasektori üksuste kogutud statistilised andmed tehakse kättesaadavaks kättesaadavas vormingus, et võrdõigusasutused saaksid neid hõlpsasti kasutada.**

Muudatusettepanek 107

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Liikmesriigid lubavad võrdõigusasutustel anda avalik-õiguslikele ja eraõiguslikele üksustele, sealhulgas riigiasutustele, **ametiühingutele**, äriühingutele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele soovitusi selle kohta, milliseid andmeid **tuleb** direktiividest 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL tulenevate õiguste ja kohustuste kohta

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid lubavad võrdõigusasutustel anda avalik-õiguslikele ja eraõiguslikele üksustele, sealhulgas riigiasutustele, **sotsiaalpartneritele**, äriühingutele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele soovitusi selle kohta, milliseid andmeid **võib** direktiividest 2006/54/EÜ ja 2010/41/EL tulenevate õiguste ja kohustuste kohta

koguda. Liikmesriigid lubavad võrdõigusasutustel täita võrdõiguslikkust käsitlevate andmete kogumisel ka koordineerivat rolli.

koguda. Liikmesriigid lubavad võrdõigusasutustel täita võrdõiguslikkust käsitlevate andmete kogumisel ka koordineerivat rolli.

Muudatusettepanek 108

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutused võivad läbi viia diskrimineerimist käsitlevaid sõltumatuid uuringuid.

Muudatusettepanek

5. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutused võivad läbi viia diskrimineerimist, *sealhulgas läbipõimunud, struktuurset või süsteemset diskrimineerimist* käsitlevaid sõltumatuid uuringuid, *teadusuuringuid ja aruandeid või tellida need väljastpoolt.*

Muudatusettepanek 109

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – lõige 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5a. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutustel on õigus teha avalikke avaldusi ning koostada ja avaldada teadusuuringuid, soovitusi ja aruandeid ilma valitsuse või institutsiooni või välise isiku eelneva loata või heakskiiduta.

Muudatusettepanek 110

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 15 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) avaldavad vähemalt iga *nelja* aasta tagant soovitusi sisaldava aruande võrdse

Muudatusettepanek

c) avaldavad vähemalt iga *kolme* aasta järel sõltumatu aruande koos

kohtlemise ja diskrimineerimise olukorra **ning** võimalike **struktuursete** probleemide kohta oma liikmesriigis.

soovitustega, millega tagatakse valdkonnaülene lähenemisviis, võrdse kohtlemise ja diskrimineerimise olukorra **kohta, sealhulgas** võimalike **struktuuriliste** probleemide kohta, **ning mis tahes meetmete või katsete kohta, mis on võetud kõnealustes valdkondades, ning analüüsi nende eelarve kohta** oma liikmesriigis;

Muudatusettepanek 111

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõik 1 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ca) alustavad kestlikku dialoogi valitsuse ja muude ametiasutustega; valitsus ja muud asutused võtavad arvesse võrdõigusasutuste soovitusi õigusaktide, poliitika, menetluste, programmide ja tavade kohta ning võtavad vajaduse korral meetmeid, ning

Muudatusettepanek 112

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõik 1 – punkt c b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

cb) töötavad välja ja jälgivad artikli 16 kohaselt kehtestatud väljund- ja mõjunäitajaid, et hinnata nende edusamme ja viia koos Equinetiga läbi nende toimimise hindamine vähemalt iga nelja aasta järel.

Muudatusettepanek 113

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 16 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Komisjon kehtestab **rakendusaktiga** ühiste näitajate loetelu, et mõõta käesoleva direktiivi praktilist mõju. Näitajate ettevalmistamisel **võib** komisjon **küsida** nõu Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametilt ja Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudilt. Need näitajad hõlmavad võrdõigusasutuste vahendeid, sõltumatut toimimist, tegevust ja tulemuslikkust, samuti nende volituste, õiguste või struktuuri muudatusi, ning nendega tagatakse riikide tasandil kogutud andmete võrreldavus, objektiivsus ja usaldusväarsus.

Muudatusettepanek 114

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile [**viis** aastat pärast ülevõtmise kuupäeva] ja seejärel iga **viie** aasta tagant kogu asjakohase teabe käesoleva direktiivi kohaldamise kohta, sealhulgas direktiivi praktilist mõju käsitlevad andmed, mis on kogutud käesoleva artikli lõikes 1 osutatud näitajate alusel, võttes eelkõige arvesse aruandeid, mille võrdõigusasutused koostavad artikli **14** punktide b ja c alusel.

Muudatusettepanek 115

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõige 3

Muudatusettepanek

1. Komisjon kehtestab **delegeeritud õigusaktiga** ühiste näitajate loetelu, et mõõta käesoleva direktiivi praktilist mõju, **tehes selleks koostööd Equinetiga ja kasutades Equineti näitajaid**. Näitajate ettevalmistamisel **küsib** komisjon nõu Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametilt ja Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudilt. Need näitajad hõlmavad võrdõigusasutuste **inim-, tehnilisi-, materiaalseid ja rahalisi** vahendeid, sõltumatut toimimist, tegevust, **juurdepääsetavust** ja tulemuslikkust, samuti nende volituste, õiguste, **ametisse nimetamiste** või struktuuri muudatusi, ning nendega tagatakse riikide tasandil kogutud andmete võrreldavus, objektiivsus ja usaldusväarsus.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid esitavad komisjonile [**kolm** aastat pärast ülevõtmise kuupäeva] ja seejärel iga **kolme** aasta tagant kogu asjakohase teabe käesoleva direktiivi kohaldamise kohta, sealhulgas direktiivi praktilist mõju käsitlevad andmed, mis on kogutud käesoleva artikli lõikes 1 osutatud näitajate alusel, võttes eelkõige arvesse aruandeid, mille võrdõigusasutused koostavad artikli **15** punktide b ja c alusel.

Komisjoni ettepanek

3. Komisjon koostab käesoleva direktiivi kohaldamise ja praktilise mõju kohta aruande, mis põhineb lõikes 2 osutatud teabel ning täiendavatel asjakohastel andmetel, mille Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet ja Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut on riikide ja liidu tasandil eelkõige sidusrühmadelt kogunud.

Muudatusettepanek

3. Komisjon koostab käesoleva direktiivi kohaldamise ja praktilise mõju kohta aruande, mis põhineb lõikes 2 osutatud teabel ning täiendavatel asjakohastel andmetel, mille Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet ja Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut on riikide ja liidu tasandil eelkõige ***võrdõigusasutustelt, Equinetilt, kodanikuühiskonna organisatsioonidelt ja*** sidusrühmadelt kogunud. ***Komisjon hindab saadud teabe põhjal diskrimineerimise olukorda igas liikmesriigis, kaasates Equineti, Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi, Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti, Eurofoundi ning muid asjakohased liidu organid ja asutused. Komisjon koostab iga liikmesriigi kohta indeksi ja bilansi, milles kirjeldatakse diskrimineerimisolukorda ja selle tulemuslikkust seoses diskrimineerimisvastaste meetmetega, ning esitab järeussoovitusi. Komisjoni aruanne käesoleva direktiivi kohaldamise ja praktilise mõju kohta sisaldab erihinnangut võrdõigusasutuste sõltumatu toimimise kohta. Kaebused sekkumise kohta võib esitada komisjonile. Komisjon lisab sellised kaebused aruandesse ja uurib täiendavalt selles sisalduvaid väiteid.***

Muudatusettepanek 116

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 17 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Käesoleva direktiivi rakendamine ei õigusta mingil juhul selle diskrimineerimisvastase kaitse taseme

Muudatusettepanek

2. Käesoleva direktiivi rakendamine ei õigusta mingil juhul selle diskrimineerimisvastase kaitse taseme

alandamist, mis *käesoleva direktiiviga* reguleeritavates küsimustes juba varem liikmesriikides kehtis.

alandamist, mis *direktiividega 2006/54/EÜ, 2010/41/EL ja 2023/970/EL* reguleeritavates küsimustes juba varem liikmesriikides kehtis.

Muudatusettepanek 117

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 18 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutused võivad koguda isikuandmeid ainult juhul, kui see on vajalik käesolevast direktiivist tulenevate ülesannete täitmiseks.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et võrdõigusasutused võivad koguda *ja töödelda* isikuandmeid ainult juhul, kui see on vajalik käesolevast direktiivist tulenevate ülesannete täitmiseks *ning kui andmete kogumine ja töötlemine on täielikult kooskõlas määrusega (EL) 2016/679*.

Muudatusettepanek 118

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 18 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et kui võrdõigusasutused töötlevad isikuandmete eriliike, täpsemalt andmeid rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude *või* seksuaalse sättumuse kohta, nähakse ette sobivad ja konkreetsed meetmed, et kaitsta andmesubjekti põhiõigusi ja huve.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et kui võrdõigusasutused töötlevad isikuandmete eriliike *määruse (EL) 2016/679 tähenduses*, täpsemalt andmeid rassilise või etnilise päritolu, *kui see on siseriikliku õiguse kohaselt lubatud*, usutunnistuse või veendumuste, puude, seksuaalse sättumuse kohta, nähakse ette sobivad ja konkreetsed meetmed, et kaitsta andmesubjekti põhiõigusi ja huve *kooskõlas määruse (EL) 2016/679 artikli 9 lõike 2 punktiga g*.

Muudatusettepanek 119

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 20 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [**18** kuud].
Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [**12** kuud].
Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.